

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINĖS ADVOKATĖS
VERICA TRSTENJAK IŠVADA,
pateikta 2011 m. birželio 29 d.¹

Byla C-135/10

SCF Consorzio Fonografici
prieš
Marco Del Corso

(Corte d'appello di Torino (Italija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Autorių teisės ir gretutinės teisės — Direktyvos 92/100/EEB ir 2006/115/EB — Atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisės — 8 straipsnio 2 dalis — Viešas paskelbimas — Radijo programose naudojamų fonogramų netiesioginis paskelbimas privataus odontologo kabineto laukiamajame — Komercinio tikslo būtinumas — Teisingas atlyginimas“

Turinys

I	– Įžanga	3
II	– Taikytina teisė	4
	A – Tarptautinės teisės aktai	4
	1. Romos konvencija	4
	2. WPPT sutartis	5
	3. TRIPS sutartis	6
	B – Sąjungos teisės aktai	7
	1. Direktyva 92/100	7
	2. Direktyva 2006/115	8
	3. Direktyva 2001/29	10
	C – Nacionalinės teisės aktai	11
III	– Faktinės bylos aplinkybės, procesas nacionaliniuose teismuose ir prejudiciniai klausimai	12
IV	– Procesas Teisingumo Teisme	13

¹ — Originalo kalba: vokiečių; proceso kalba: italų.

V	– Pirminės pastabos	14
VI	– Dėl ketvirtojo ir penktojo prejudicinių klausimų	14
	A – Pagrindiniai šalių argumentai	14
	B – Dėl prejudicinių klausimų priimtumo	16
	C – Teisinis vertinimas	17
	1. Dėl Teisingumo Teismo Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo	17
	2. Dėl nagrinėjamu atveju taikytinų teisės normų	18
	3. Dėl Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalies aiškinimo	19
	a) Savarankiškos Sąjungos teisės sąvokos	19
	b) Tarptautinės teisės ir Sąjungos teisės kontekstas	19
	c) Dėl viešo paskelbimo sąvokos	20
	i) Dėl paskelbimo sąvokos	20
	– Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamosios dalies vertinimas	21
	– Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamosios dalies vertinimas	21
	– Tarpinė išvada	23
	ii) Dėl viešumo sąvokos	23
	iii) Dėl kitų teiginių	25
	– Dėl įėjimo mokesčio būtinybės	26
	– Dėl komercinių tikslų	26
	– Dėl pacientų valios	27
	– Dėl kitų teiginių	27
	iv) Išvada	27
	d) Dėl kitų išankstinių sąlygų	27
	4. Išvada	27
VII	– Dėl pirmojo, antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų	28
	A – Ginčo šalių esminiai argumentai	28
	B – Dėl prejudicinių klausimų priimtumo	28
	C – Teisinis vertinimas	29
VIII	– Išvada	30

I – Įžanga

1. Gutenbergui išradus knygų spausdinimą, atsirado rašto kūrinių autorių teisių apsauga, o Edisonui išradus fonografą, padidėjo ne tik ekonominė autorių teisių apsaugos reikšmė, bet ir buvo parengta dirva atlikėjų ir fonogramų gamintojų gretutinių teisių atsiradimui. Fonogramos naudojimas yra susijęs ne tik su autoriaus teisėmis į atgaminamą jo autorinį kūrinį, bet ir su atlikėjų bei fonogramų gamintojų gretutinėmis teisėmis.

2. Šis *Corte d'appello di Torino* (Turino apeliacinis teismas, Italija, toliau – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su teise gauti teisingą atlyginimą, kaip numatyta 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje² ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (kodifikuota redakcija)³ 8 straipsnio 2 dalyje, kuris mokamas už fonogramos, išleistos komerciniais tikslais, viešą paskelbimą.

3. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia nori sužinoti, ar odontologas, kuris savo privačiame odontologijos kabinete padaro girdimas radijo programas, privalo už viešą radijo programose transliuojamų fonogramų netiesioginį paskelbimą mokėti teisingą atlyginimą.

4. Taip pat prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar tarptautinės teisės normos, kuriomis grindžiamos Sąjungos teisės normos dėl teisingo atlyginimo, gali būti tiesiogiai taikomos ginče tarp privačių asmenų ir koks yra tarptautinės teisės normų santykis su Sąjungos teisės normomis.

5. Pirmasis klausimas yra labai susijęs su Sprendimu *SGAE prieš Rafael Hoteles*⁴. Tame sprendime Teisingumo Teismas nustatė, kad viešbučio valdytojo atliekamas signalo išplatınimas per viešbučio kambariuose stovinčius televizorius turi būti suprantamas kaip viešas paskelbimas pagal 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo⁵ 3 straipsnio 1 dalį, nepaisant signalo transliavimo technikos. Teisingumo Teismas tame sprendime taip pat nustatė, kad viešbučio kambarių privatus pobūdis ir viešas paskelbimas vienas kitam neprieštarauja. Šiuo atveju ypač kyla klausimas, ar Teismo praktiką apie autorių teisių saugomų kūrinių viešą paskelbimą pagal Direktyvos 2001/29/EEB 3 straipsnio 1 dalį galima būtų taikyti ir viešam paskelbimui, kaip tai suprantama pagal direktyvų 92/100/EEB ir 2006/115/EB 8 straipsnio 2 dalį, susijusią su atlikėjų ir fonogramų gamintojų gretutinėmis teisėmis.

6. Ši byla taip pat glaudžiai susijusi su byla *Phonographic Performance*, C-162/10, kurioje savo išvadą skelbsiu tą pačią dieną kaip ir šioje byloje. *Phonographic Performance* byloje nagrinėjamas klausimas, ar privalo viešbutį arba svečių namus eksploatuojantis asmuo, kuris klientų kambariuose yra įrengęs televizorius ir (arba) radijo imtuvus, į kuriuos jis transliuoja signalą, mokėti teisingą atlyginimą už netiesiogiai atliekamą viešą fonogramos, naudojamos per televizijos ir radijo transliacijas, paskelbimą.

2 — OL L 346, p. 61; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 120.

3 — OL L 376, p. 28.

4 — 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *SGAE prieš Rafael Hoteles* (C-306/05, Rink. p. I-11519).

5 — OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230.

II – Taikytina teisė

A – *Tarptautinės teisės aktai*

1. Romos konvencija

7. 1961 m. spalio 26 d. Tarptautinės Romos konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau – Romos konvencija)⁶ 12 straipsnyje numatyta:

„Jeigu komerciniais tikslais išleista fonograma ar jos kopija naudojama tiesioginiam transliavimui arba bet kokiam kitam viešam skelbimui, naudotojas išmoka vienkartinį teisingą atlyginimą atlikėjams ir (arba) fonogramų gamintojams. Jeigu šalys nesusitaria, atlyginimo paskirstymo sąlygos gali būti nustatomos Sutarties šalių įstatymais.“

8. Romos konvencijos 15 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„1. Bet kuri Sutarties šalis savo įstatymais ir taisyklėmis gali nustatyti šios Konvencijos garantuotos apsaugos išimtis dėl:

a) kūrinio naudojimo asmeniniams poreikiams.“

9. Romos konvencijos 16 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta:

„Bet kuri šalis, tampanti šios Konvencijos dalyve, prisiima visus įsipareigojimus ir naudojami visais Konvencijos suteikiamais privalumais. Tačiau šalis pranešimu Jungtinių Tautų Organizacijų Generaliniam Sekretoriui bet kada gali pareikšti, kad:

a) turėdama galvoje 12 straipsnį, ji:

i) netaikys šio straipsnio sąlygų;

ii) netaikys šio straipsnio sąlygų tam tikriems naudojimo būdams;

iii) netaikys šio straipsnio fonogramoms, išleistoms ne Sutarties šalies gamintojo;

iv) apribos šiame straipsnyje numatytą fonogramų, kurių gamintojas yra kitos Sutarties šalies pilietis, apsaugą tokiu mastu ir tokiam laikui, kuriems ši šalis apriboja apsaugą, suteikiamą fonogramoms, kurių pirmąjį įrašą padaro šalies, pateikiančios atitinkamą pranešimą, pilietis; tačiau tas faktas, kad Sutarties šalis, kurios pilietis yra fonogramos gamintojas, nesuteikia apsaugos tam pačiam teisių perėmėjui ar perėmėjams kaip ir šalyje, darančioje pranešimą, nelaikomas veiksmu, turinčiu įtakos apsaugos mastui;

<...>“

10. Italija yra Romos konvencijos šalis, pateikusi pranešimą dėl 16 straipsnio 1 dalies a punkto ii, iii ir iv papunkčių.

11. Europos Sąjunga nėra Romos konvencijos šalis. Konvencijos šalys gali būti tik valstybės.

⁶ — Paskelbta Vokietijos *Bundesgesetzblatt* 1965 II, p. 1245.

2. WPPT sutartis

12. 1996 m. rugsėjo 20 d. Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos atlikimų ir fonogramų sutartyje⁷ (toliau – WPPT sutartis) nustatytos tarptautinės teisės normos dėl gretutinių teisių, kurios nėra reglamentuojamos Romos konvencijoje.

13. WPPT sutarties 1 straipsnyje nustatyta:

„Ryšys su kitomis konvencijomis

1. Nė viena šios Sutarties nuostata nenukrypsta nuo galiojančių įsipareigojimų, kuriuos pagal Tarptautinę konvenciją dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos, priimtą 1961 m. spalio 26 d. Romoje (toliau vadinama Romos konvencija), prisiėmė Susitariančiosios Šalys.

2. Šia Sutartimi suteikiama apsauga nedaro įtakos ir kitaip nepakenkia literatūros ir meno kūrinių autorių teisių apsaugai. Taigi nė viena šios Sutarties nuostata negali būti aiškinama kaip pažeidžianti tokią apsaugą.

3. Ši Sutartis nėra susijusi su jokiais kitomis sutartimis ir nepažeidžia jokių iš jų kylančių teisių ir įsipareigojimų.“

14. WPPT sutarties 2 straipsnio, kuriame įtvirtinti sąvokų apibrėžimai, f ir g punktuose nustatyta:

„Šioje Sutartyje:

- f) „transliacija“ – tai garsų arba vaizdų ir garsų ar jų išraiškos viešas perdavimas bevielio ryšio priemonėmis, įskaitant palydovinį ryšį; užkoduotų signalų perdavimas laikomas transliacija tuo atveju, jeigu transliuojančioji organizacija aprūpina visuomenę specialiais atkodavimo prietaisais arba duoda leidimą juos įsigyti;
- g) atlikimo ar fonogramos „viešas paskelbimas“ – tai bet koks atlikimo garsų ar fonogramoje užfiksuotų garsų arba jų išraiškos viešas perdavimas, išskyrus transliaciją. 15 straipsnyje „viešo paskelbimo“ sąvoka taip pat suprantama kaip fonogramoje įrašytų garsų arba garsų išraiškos padarymą viešai girdimų.“

15. WPPT sutarties II skyriuje reglamentuojamos atlikėjų teisės, o III skyriuje – fonogramų gamintojų teisės. WPPT sutarties IV skyriuje nustatytos bendrosios nuostatos, taikomos atlikėjams ir fonogramų gamintojams. WPPT sutarties IV skyriaus 15 straipsnyje reglamentuojama teisė į atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą ir nurodyta:

„1. Atlikėjai ir fonogramų gamintojai turi teisę į vienkartinį teisingą atlyginimą, kai komerciniais tikslais išleistos fonogramos tiesiogiai ar netiesiogiai transliuojamos ar kaip kitaip viešai skelbiamos.

2. Susitariančiosios Šalys savo nacionaliniuose įstatymuose gali nustatyti, kad atlikėjas ar fonogramos gamintojas arba jie abu vienkartinio teisingo atlyginimo turi reikalauti iš naudotojo. Susitariančiosios Šalys gali priimti nacionalinius įstatymus, nustatančius tokio vienkartinio teisingo atlyginimo paskirstymo tarp atlikėjų ir fonogramų gamintojų sąlygas, jeigu atlikėjas ir fonogramos gamintojas tarpusavyje nesusitaria.

⁷ — Žr. 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimą dėl PINO autorių teisių sutarties ir PINO atlikimų ir fonogramų sutarties patvirtinimo Europos bendrijos vardu – PINO autorių teisių sutartis (WCT) – PINO atlikimų ir fonogramų sutartis (WPPT), OL L 89, p. 6; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 11 sk., 33 t., p. 208.

3. Kiekviena Susitariančioji Šalis pranešimu, kuris deponuojamas Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos Generaliniam Direktoriui, gali pareikšti, kad ji šio straipsnio 1 dalies nuostatas taikys tik tam tikriems naudojimo būdams arba kitaip apribos šių nuostatų taikymą, arba jų išvis netaikys.

4. Pagal šį straipsnį fonogramos, kurios laidais ar bevielio ryšio priemonėmis tampa viešai prieinamos tokiu būdu, kad visuomenės nariai gali jomis naudotis individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku, yra pripažįstamos, kad yra išleistos komerciniais tikslais.“

16. WPPT sutarties 16 straipsnyje „Apribojimai ir išimtys“ nustatyta:

„1. Susitariančiosios Šalys savo nacionaliniuose įstatymuose atlikėjų ir fonogramų gamintojų apsaugai gali numatyti tokius pat apribojimus ir išimtis, kokius savo nacionaliniais įstatymais jos taiko literatūros ir meno kūrinių autorių teisių apsaugai.

2. Šioje Sutartyje numatytų teisių apribojimus ir išimtis Susitariančiosios Šalys nustato tik tam tikrais ypatingais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam atlikimo ar fonogramos naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų atlikėjo ir fonogramos gamintojo interesų.“

17. Pagal WPPT sutarties 23 straipsnio 1 dalį susitariančios šalys įsipareigoja priimti būtinas ir jų teisinės sistemos atitinkančias priemones tam, kad būtų užtikrintas WPPT sutarties taikymas.

18. Tiek Italija, tiek Europos Sąjunga yra WPPT sutarties šalys. Nei Italija, nei Europos Sąjunga nepateikė pranešimo pagal WPPT sutarties 15 straipsnio 3 dalį.

3. TRIPS sutartis

19. Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba⁸ (toliau – TRIPS sutartis), kuria reguliuojama atlikėjų, fonogramų (garso įrašų) gamintojų ir transliuojančių organizacijų teisių apsauga, 14 straipsnyje nustatyta:

„1. Įrašydami savo atlikimą į fonogramą, atlikėjai turi galimybę neleisti vykti šiems veiksams, jeigu jie vyksta be jų leidimo: įrašyti dar neįrašytą savo atlikimą ir tiražuoti atlikimo įrašą. Atlikėjai taip pat turi galimybę neleisti vykti šiems veiksams, kai jie vyksta be jų leidimo: transliuoti bevielėmis priemonėmis ir kitaip viešai perduoti atlikimą.

2. Fonogramų gamintojai turi teisę leisti ar uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai tiražuoti savo fonogramas.

<...>

6. Bet kuri valstybė narė dėl šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalimis suteiktų teisių gali numatyti sąlygas, apribojimus, išimtis ir išlygas, kiek tai leidžiama pagal Romos konvenciją. Tačiau Berno konvencijos (1971) 18 straipsnio nuostatos taip pat taikomos *mutatis mutandis* atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisėms į fonogramas.“

8 — PPO susitarimo priedas 1 C, OL 1994 L 336, p. 214; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 305.

B – *Sąjungos teisės aktai*⁹

1. Direktyva 92/100

20. Direktyvos 92/100 5, 7–10, 15–17 ir 20 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„kadangi tinkama autorių kūrinių ir gretutinių teisių objektų panaudos ir nuomos teisių bei teisių fiksuoti, atgaminti, platinti bei teisių viešai transliuoti ir viešai paskelbti visuomenei gretutinių teisių objektus apsauga gali būti atitinkamai vertinama kaip ekonominiam bei kultūriniam Bendrijos vystymuisi labai svarbus veiksnys;

<...>

kadangi kūrybinė bei meninė autorių ir atlikėjų veikla reikalauja atitinkamų pajamų, kaip pagrindo tolimesnei kūrybinei ir meninei veiklai, o investicijos, kurios visų pirma reikalingos fonogramų ir filmų kūrimui, yra itin didelės ir susijusios su rizika; kadangi tokių pajamų užtikrinimo ir investicijų atsipirkimo galimybė gali būti efektyviai garantuota tik užtikrinant pakankamą atitinkamų teisių turėtojų teisinę apsaugą;

kadangi tokia kūrybine ir menine veikla bei verslininkyste paprastai užsiima savarankiškai dirbantys asmenys; kadangi veikla tokiose srityse turi būti palengvinta suderinus teisinę apsaugą Bendrijoje;

kadangi ši veikla iš esmės yra paslaugos, jų teikimas taip pat turi būti palengvintas įvedus Bendrijoje suderintą teisinę sistemą;

kadangi valstybių narių teisės aktai turėtų būti suderinti taip, kad neprieštarautų tarptautinėms konvencijoms, kuriomis pagrįsta didžioji dalis autorių teisių ir gretutinių teisių reglamentuojančių valstybių narių teisės aktų;

<...>

kadangi būtina nustatyti priemones, užtikrinančias neatšaukiamą teisingą atlyginimą autoriams ir atlikėjams, kuriems turi išlikti galimybė patikėti šios teisės administravimą juos atstovaujančioms kolektyvinio teisių administravimo organizacijoms;

kadangi teisingas atlyginimas gali būti mokamas visas iš karto arba dalimis bet kuriuo metu arba nuo sutarties pasirašymo;

kadangi nustatant teisingą atlyginimą būtina atsižvelgti į autorių bei atlikėjų indėlį į fonogramos ar filmo kūrimą reikšmingumą;

<...>

kadangi valstybės narės gali užtikrinti ir didesnę gretutinių teisių turėtojų apsaugą, negu reikalaujama šios direktyvos 8 straipsnyje;“

21. Direktyvos 92/100 8 straipsnyje „Transliavimas ir viešas kūrinio paskelbimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai tokie atlikimai jau yra transliuojamos laidos arba kai jie atgaminami iš fiksacijos.

9 — Remiantis ES ir ESV sutartyse vartojamais terminais, „Sąjungos teisės“ sąvoka šioje išvadoje vartojama kaip bendroji sąvoka, apimanti Bendrijos ir Sąjungos teise. Jei toliau tekste bus svarbios atskiros pirminės teisės nuostatos, bus remiamasi *ratione temporis* galiojančiomis teisės normomis.

2. Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą bendrą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalijimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.

3. Valstybės narės suteikia transliuojančiosioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti retransliuoti jų laidas bevielio ryšio priemonėmis bei viešai skelbti savo transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį.“

22. Direktyvos 92/100 10 straipsnyje nustatyta:

„Teisių apribojimai

1. Valstybės narės gali apriboti II skyriuje nurodytas teises į:

a) asmeninį naudojimą;

<...>

2. Nepriklausomai nuo 1 dalies reikalavimų, valstybės narės gali numatyti vienodus apribojimus tiek atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančiųjų organizacijų ir pirmųjų filmų fiksacijų gamintojų apsaugai, tiek ir autorių teisių į literatūros bei meno kūrinius apsaugai. Vis dėlto privalomos licencijos gali būti numatytos tik tuo atveju, jeigu jos neprieštarauja Romos konvencijai.

3. 1 dalies a punktas nepažeidžia galiojančių arba būsimų įstatymų dėl atlyginimo už atgaminimą asmeninio naudojimo tikslais.“

2. Direktyva 2006/115

23. Direktyva 2006/115 konsolidavo Direktyvą 92/100. Direktyvos 2006/115 3, 5–7, 12, 13 ir 16 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(3) Tinkama autorių kūrinių ir gretutinių teisių objektų panaudos ir nuomos teisių bei teisių fiksuoti, platinti bei teisių viešai transliuoti ir viešai paskelbti visuomenei gretutinių teisių objektus apsauga gali būti atitinkamai vertinama kaip ekonominiam bei kultūriniam Bendrijos vystymuisi labai svarbus veiksnys.

<...>

(5) Kūrybinė bei meninė autorių ir atlikėjų veikla reikalauja atitinkamų pajamų, kaip pagrindo tolimesnei kūrybinei ir meninei veiklai, o investicijos, kurios visų pirma reikalingos fonogramų ir filmų kūrimui, yra itin didelės ir susijusios su rizika. Tokių pajamų užtikrinimo ir investicijų atsipirkimo galimybė gali būti efektyviai garantuota tik užtikrinant pakankamą atitinkamų teisių turėtojų teisinę apsaugą.

(6) Tokia kūrybine, menine bei verslo veikla paprastai užsiima savarankiškai dirbantys asmenys. Tokios veiklos vykdymas turėtų būti palengvintas suderinus teisinę apsaugą Bendrijoje. Tiek, kiek ši veikla iš esmės yra paslaugos, jų teikimas taip pat turėtų būti palengvintas sukūrus suderintus teisinius pagrindus Bendrijoje.

- (7) Valstybių narių teisės aktai turėtų būti suderinti taip, kad neprieštarautų tarptautinėms konvencijoms, kuriomis pagrįsta didžioji dalis autorių teisių ir gretutinių teisių reglamentuojančių valstybių narių teisės aktų.

<...>

- (12) Būtina nustatyti priemones, užtikrinančias neatšaukiamą teisingą atlyginimą autoriams ir atlikėjams, kuriems turi išlikti galimybė patikėti šios teisės administravimą juos [jiems] atstovaujančioms kolektyvinio teisių administravimo organizacijoms.
- (13) Teisingas atlyginimas gali būti mokamas visas iš karto arba dalimis bet kuriuo metu arba nuo sutarties pasirašymo. Nustatant jį turėtų būti atsižvelgiama į autorių bei atlikėjų indėlį į fonogramos ar filmo kūrimą reikšmingumą.

<...>

- (16) Valstybės narės turėtų galėti užtikrinti ir didesnę gretutinių teisių turėtojų apsaugą, kaip tai yra numatyta šios direktyvos nuostatose, susijusiose su teise transliuoti ir teise viešai paskelbti.“

24. Šios direktyvos II skyriuje reguliuojamos gretutinės teisės. Jos 8 straipsnyje, kuriame reglamentuojamas transliavimas ir viešas kūrinio paskelbimas, nustatyta:

„1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai toks atlikimas jau yra transliuojamas atlikimas arba kai jis pagaminamas iš įrašo.

2. Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą vieningą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais ar atkurta, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalijimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.

3. Valstybės narės suteikia transliuojančioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti retransliuoti jų laidas bevielio ryšio priemonėmis, taip pat viešai skelbti jų transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokesčių.“

25. Šios direktyvos 10 straipsnyje „Teisių apribojimai“ nustatyta:

„1. Valstybės narės gali apriboti šiame skyriuje nurodytas teises šiais atvejais:

- a) asmeninio naudojimo;

<...>

2. Nepriklausomai nuo 1 dalies reikalavimų, valstybės narės gali nustatyti tokius pačius atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančių organizacijų ir pirmųjų filmų įrašų gamintojų apsaugos apribojimus, kokie yra nustatyti autorių teisių ir literatūros bei meno kūrinių apsaugai. Vis dėlto privalomos licencijos gali būti numatytos tik tuo atveju, jeigu jos neprieštarauja Romos konvencijai.

3. Apribojimai, nurodyti 1 ir 2 dalyse, taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisių turėtojų teisėtų interesų.“

26. Direktyvos 14 straipsnyje „Panaikinimas“ nustatyta:

„Direktyva 92/100/EEB yra panaikinama nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, numatytais I priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikmenų lentelę.“

3. Direktyva 2001/29

27. Direktyvos 2001/29 9–12, 15, 23, 24 ir 27 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(9) Kiekvienas autorių teisių ir gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes tokios teisės yra labai svarbios intelektinei kūrybai. Jų apsauga padeda užtikrinti kūrybingumo palaikymą ir plėtojimą autorių, atlikėjų, prodiuserių, vartotojų, kultūros, pramonės ir apskritai visuomenės labui. Dėl to intelektinė nuosavybė yra pripažinta sudedamąja nuosavybės dalimi.

(10) Kad autoriai ar atlikėjai galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, už savo darbo naudojimą jie turi gauti teisingą atlyginimą; jį turi gauti ir prodiuseriai, kad galėtų finansuoti šį darbą. Investicijos, kurių reikia tokiems produktams, kaip fonogramos, filmai ar daugialypės terpės kūriniai sukurti ir užsakomoms paslaugoms („on-demand“) tiekti, yra didelės. Tinkama teisinė intelektinės nuosavybės teisių apsauga yra būtina, kad būtų galima garantuoti galimybes gauti tokį atlyginimą ir patenkinamą investicijų grąžą.

(11) Griežta, veiksminga autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistema yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti, kad Europos kultūra gautų būtinų lėšų kūrybai ir gamybai, o meno kūrėjai ir atlikėjai išlaikytų nepriklausomumą ir orumą.

(12) Derama autorių teisių saugomų kūrinių ir gretutinių teisių saugomų objektų apsauga yra svarbi ir kultūros atžvilgiu. Sutarties 151 straipsnis reikalauja, kad Bendrija savo veiksmuose atsižvelgtų į kultūros aspektus.

<...>

(15) 1996 m. gruodį Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO, *angl.* WIPO) iniciatyva surengtoje diplomatinėje konferencijoje buvo priimtos dvi naujos tarptautinės sutartys – PINO autorių teisių sutartis ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartis, skirtos atitinkamai autorių teisių apsaugai ir atlikėjų bei fonogramų gamintojų apsaugai. Šios tarptautinės sutartys gerokai modernizuoja tarptautinę autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, ypač atsižvelgiant į vadinamąjį skaitmeninį sąrašą, ir patobulina kovos su piratavimu priemones pasauliniu mastu. Bendrija ir dauguma valstybių narių jau pasirašė šias tarptautines sutartis ir imasi priemonių, kad Bendrija ir valstybės narės jas ratifikuotų. Šia direktyva taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus.

<...>

(23) Ši direktyva turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį. Ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokią viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokią kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją. Ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksams.

- (24) Teisė padaryti viešai prieinamus 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus objektus turėtų būti suprantama kaip apimanti visus tokių objektų padarymo viešai prieinamų veiksmus visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, kurioje tas viešo prieinamumo veiksmas atsiranda, ir neapimanti jokių kitų veiksmų.

<...>

- (27) Vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui savaime nereiškia viešo paskelbimo pagal šią direktyvą.“

28. Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet koki savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamų tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

2. Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti padaryti viešai prieinamus laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku:

- a) atlikėjams – savo atlikimo įrašus;
- b) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;

<...>

- d) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus, nepaisant to, ar tos transliacijos perduodamos laidais, ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.“

C – Nacionalinės teisės aktai

29. 1941 m. balandžio 22 d. Italijos įstatymo Nr. 633 dėl autorių teisių ir kitų gretutinių teisių apsaugos (toliau – Įstatymas dėl autorių teisių) 72 straipsnyje numatyta:

„Nepažeidžiant autoriaus teisių pagal I skyrių, fonogramų gamintojas turi išimtinę teisę paskesniuose straipsniuose nustatytam terminui ir sąlygomis:

- a) leisti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat atgaminti visą arba iš dalies savo fonogramą bet kuriuo būdu ar bet kuria forma, ar bet kuriuo kopijavimo būdu;
- b) leisti platinti savo fonogramų kopijas. Išimtinė platinimo teisė nėra laikoma išnaudota Europos bendrijos teritorijoje, išskyrus tuos atvejus, kai gamintojas kurioje nors valstybėje narėje pirmą kartą parduoda ar leidžia parduoti laikmeną, kurioje įrašyta fonograma;
- c) leisti nuomoti ir teikti panaudai savo fonogramų kopijas. Tokia teisė nėra laikoma išnaudota parduodant ar bet kokia forma platinant šias kopijas;
- d) leisti bet koki savo fonogramų padarymą viešai prieinamų tokiu būdu, kad visi galėtų jas pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku. Tokia teisė nelaikoma išnaudota fonogramas padarius viešai prieinamas.“

30. Įstatymo dėl autorių teisių 73 straipsnyje (pastarąjį kartą pakeistas 2003 m. balandžio 9 d. Įstatyminio dekreto Nr. 68 12 straipsnio 1 dalimi) nustatyta:

„1. Fonogramų gamintojas ir atlikėjai, kurie atliko fonogramoje įrašytą ar atgamintą kūrinį, neatsižvelgiant į jų teisę platinti, nuomoti ir teikti panaudai, turi teisę gauti atlyginimą už fonogramų naudojimą komerciniais tikslais kinematografijoje, transliuojant radijuje ir televizijoje, įskaitant viešą skelbimą per palydovą, viešuose šokių vakaruose, viešose vietose ir už bet kokią kitą viešą šių fonogramų panaudojimą. Įgyvendinti šią teisę turi gamintojas, kuris pasidalija šiuo atlyginimu su suinteresuotais atlikėjais <...>“.

31. Įstatymo dėl autorių teisių 73a straipsnyje (įtrauktame 1994 m. lapkričio 16 d. Įstatyminio dekreto Nr. 685 9 straipsnio 1 dalimi) nustatyta:

„Atlikėjai ir naudojamų fonogramų gamintojas turi teisę į teisingą atlyginimą, net kai 73 straipsnyje nurodytas naudojimas vyko nekomerciniais tikslais. <...>“

III – Faktinės bylos aplinkybės, procesas nacionaliniuose teismuose ir prejudiciniai klausimai

32. *Società Consortile Fonografici* (toliau – SCF) yra asociacija, administruojanti autorių teises Italijoje ir užsienyje. Ji taip pat atstovauja atlikėjams ir fonogramų gamintojams.

33. SCF yra įgaliota Italijoje ir užsienyje administruoti jai priklausančių fonogramų gamintojų teises, surinkti ir išmokėti jiems autorinį atlyginimą. SCF pirmiausia vykdo šias funkcijas:

- a) surenka atlyginimą už fonogramų panaudojimą komerciniais tikslais transliuojant jas per radiją ir televiziją, įskaitant viešą skelbimą per palydovą, kinematografijos kūrinių panaudojimą viešuose šokių vakaruose, viešose vietose ir už bet kokią kitą panaudojimą;
- b) surenka atlyginimą už panaudojimą nesiekiant pelno;
- c) administruoja leidimus, suteikiančius teisę retransliuoti fonogramas per kabelinius tinklus; ir
- d) administruoja teises į fonogramų atgaminimą.

34. SCF derėjosi su *Associazione Dentisti Italiani* (Italijos odontologų asociacija), siekdama sudaryti kolektyvinę sutartį dėl teisingo atlyginimo, kaip jis suprantamas pagal Įstatymo dėl autorių teisių 73 ir 73a straipsnius, nustatymo už fonogramų skelbimą, įskaitant bet kokią viešą platinimą privačiuose specialistų kabinetuose.

35. Nepavykus susitarti, SCF *Tribunale di Torino* (Turino teismas) pareiškė ieškinį odontologui Marco Del Corso, siekdama, kad būtų pripažinta, jog savo privačiame odontologijos kabinete Turine atsakovas kaip foną leido fonogramas, kurios yra išimtinių teisių objektas, ir kad už šią veiklą, kaip už viešą skelbimą pagal Italijos Įstatymą dėl autorių teisių ir pagal suderintą tarptautinę ir Bendrijos teisę, turi būti mokamas teisingas atlyginimas. Atlyginimo dydis turi būti nustatytas atskirame procese.

36. Marco Del Corso teismo prašė ieškinį atmesti. Savo prašymą jis grindė pirmiausia tuo, kad SCF autorių teisėmis galėtų remtis tik tuo atveju, jei fonogramą naudotų jis pats, tačiau jo privačiame kabinete fonogramos buvo transliuojamos per radiją. Todėl teisingą atlyginimą turi mokėti radijo ar televizijos transliuotojas, o už per radiją ar televiziją transliuojamos muzikos klausymąsi mokėti nereikia. Be to, tai nėra viešas skelbimas, nes privatus odontologijos kabinetas nėra vieša vieta. Į odontologo kabinetą pacientai gali patekti tik iš anksto susitarę.

37. *Tribunale di Torino* ieškinį atmetė. Savo sprendimą teismas motyvavo tuo, kad tai nebuvo paskelbimas, siekiant komercinių tikslų, ir kad gydytojo odontologo kabinetas yra privatus, todėl jo negalima laikyti vieša ar viešai prieinama vieta.

38. SCF pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui apeliacinį skundą. Marco Del Corso prašė jį atmesti.

39. Į bylą įstojo Italijos Respublikos generalinis prokuroras prie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio apeliacinio teismo, kuris taip pat prašė atmesti apeliacinį skundą.

40. Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, tarptautinės, Bendrijos ir nacionalinės teisės normose numatyta fonogramų gamintojų teisė gauti atlyginimą už jų pagamintų fonogramų, kurios yra viešai skelbiamos, panaudojimą. Tai, kad radijo ar televizijos transliuotojas kartą jau sumokėjo teisingą atlyginimą, nepanaikina teisės reikalauti tokio atlyginimo už naują viešą paskelbimą. Be to, radijo ar televizijos transliuotojui suteiktame leidime nurodoma, kad technines programų priėmimo priemonės turintiems asmenims leidžiama naudoti transliacijas savo asmeniniams poreikiams. Toks viešas naudojimas, pavyzdžiui, kai transliuojama viešame bare ar kai daug asmenų gali priimti transliacijas per bendrą prieigą, suteikia papildomos naudos, už kurią turėtų būti atskirai atlyginta. Tačiau kyla klausimas, ar viešo skelbimo sąvoka taip pat apima ir skelbimą privačiuose specialistų, kaip antai odontologų, kabinetuose, į kuriuos pacientas paprastai ateina iš anksto užsiregistravęs ir kuriuose radijo programos leidžiamos, neatsižvelgiant, ar pacientas to nori, ar ne.

41. Remdamasis minėtomis aplinkybėmis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar 1961 m. spalio 26 d. Romos konvencija dėl gretutinių teisių, TRIPS sutartis (*The Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights*) ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartis (WPPT) yra tiesiogiai taikomos Bendrijos teisės sistemoje?
2. Ar šie tarptautinės suderintos teisės šaltiniai taip pat tiesiogiai taikomi esant privatinės teisės reglamentuojamiems santykiams?
3. Ar sąvokos „viešas skelbimas“, numatytos minėtose tarptautinės teisės sutartyse, atitinka Bendrijos teisės sąvokas, nustatytas direktyvose 92/100 ir 2001/29? Jeigu atsakymas yra neigiamas, kuris teisės šaltinis turi viršenybę?
4. Ar nemokamas fonogramų transliavimas privačiuose odontologijos kabinetuose, kuriuose vykdoma laisvųjų profesijų veikla, pacientams, kurie jų klausosi ne savo pasirinkimu, yra „viešas skelbimas“, ar „padarymas viešai prieinamų“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalies b punktą?
5. Ar dėl tokios transliavimo veiklos fonogramų gamintojai įgyja teisę gauti atlyginimą?“

IV – Procesas Teisingumo Teisme

42. Nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarijoje gauta 2010 m. kovo 15 d.

43. Pastabas pateikė SCF, Marco Del Corso, Italijos ir Airijos vyriausybės bei Komisija.

44. Bendrame teismo posėdyje dėl šios bylos ir bylos *Phonographic Performance* (C-162/10), įvykusiame 2011 m. balandžio 7 d., dalyvavo ieškovės pagrindinėje byloje SCF, Marco Del Corso, Italijos, Airijos, Graikijos ir Prancūzijos vyriausybės bei Komisijos atstovai.

V – Pirminės pastabos

45. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo prejudiciniais klausimais iš esmės nori sužinoti, ar odontologas, kuris savo privataus odontologijos kabineto laukiamajame sudaro galimybę klausytis radijo programos, privalo už netiesioginį viešą radijo programose transliuojamų fonogramų paskelbimą mokėti teisingą atlyginimą.

46. Pirmiausia nagrinėsiu ketvirtąjį ir penktąjį prejudicinius klausimus, susijusius su Sąjungos teisės normų aiškinimu. Paskui nagrinėsiu pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį prejudicinius klausimus, susijusius su tarptautinės teisės normomis.

VI – Dėl ketvirtojo ir penktojo prejudicinių klausimų

47. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ketvirtuoju ir penktuoju klausimais nori sužinoti, ar tai, kad odontologas savo privataus kabineto laukiamajame padaro girdimas radijo programas, kuriose naudojamos fonogramos, reiškia, kad odontologas šias fonogramas viešai skelbia ar padaro viešai prieinamas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalies b punktą, ir todėl už tai privalo mokėti teisingą atlyginimą.

A – Pagrindiniai šalių argumentai

48. Teismo posėdyje visi ginčo dalyviai, iš dalies skirtingai nei buvo nurodę savo rašytinėse pastabose, nurodė, kad šioje byloje turėtų būti taikoma Direktyvos 2006/115 ir atitinkamai Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 dalis, o ne Direktyvos 2001/29 3 straipsnis.

49. Anot SCF ir Prancūzijos vyriausybės, šiuo atveju yra viešas paskelbimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį. Visoje Sąjungoje viešo paskelbimo sąvoka, įtvirtinta Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje, turėtų būti aiškinama vienodai ir turėti tą pačią reikšmę. Todėl Sprendimu *SGAE prieš Rafael Hoteles*, kuriame išaiškinta Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis, taip pat būtų galima remtis, aiškinant Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį. Tai matyti iš šių direktyvų turinio ir tikslų. Tam neprieštarauja tai, kad Direktyvoje 2006/115 nėra konstatuojamosios dalies, panašios į Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąją dalį, pagal kurią viešo paskelbimo sąvoka gali būti aiškinama plačiai. Todėl 23 konstatuojamoji dalis laikytina pertekline. Abiejose direktyvose nurodyta skirtinga apsauga yra susijusi su reglamentuojamomis teisėmis, o ne su viešo paskelbimo sąvoka. Aplinkybė, kad autoriai pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį turi išimtinę teisę, o fonogramų gamintojai ir atlikėjai pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį turi tik ekonominio pobūdžio teisę į teisingą atlyginimą, nelemia, kad abiejose direktyvose esanti viešo paskelbimo sąvoka turėtų būti aiškinama skirtingai. Kad viešo paskelbimo sąvoka turėtų būti aiškinama vienodai, galima taip pat teigti remiantis tarptautinėmis WPPT ir WCT sutartimis, kuriose viešas paskelbimas turi tą pačią reikšmę. Be to, Teisingumo Teismo sprendimas *SENA*¹⁰ čia nėra taikytinas, nes toje byloje Teisingumo Teismas nagrinėjo tik teisingo atlyginimo sąvoką. Be to, iš Direktyvos 2001/29 struktūros matyti, kad aiškinant viešo paskelbimo sąvoką nereikia atsižvelgti į kitų susijusių asmenų interesus. Galiausiai, kaip nurodo Prancūzijos vyriausybė, viešo paskelbimo sąvoką vienodai aiškinti reikia dėl to, kad tai yra svarbu nustatant autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminus pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų¹¹.

50. Anot SCF ir Prancūzijos vyriausybės, tokiu atveju kaip nagrinėjamas turėtų būti kalbama apie viešą paskelbimą.

10 — 2003 m. vasario 6 d. Sprendimas *SENA* (C-245/00, Rink. p. I-1251).

11 — OL L 372, p. 12.

51. SCF nurodo, kad odontologas paprastai turi daug pacientų. Tai, kad pacientai į privatų odontologo kabinetą galėjo patekti tik tuomet, jei buvo iš anksto užsiregistravę ir sudarę sutartį, nereiškia, kad negalėjo būti viešo paskelbimo.

52. Tiek, kiek tai susiję su klausimu, ar komercinių tikslų siekimas yra viešo paskelbimo išankstinė sąlyga, SCF visų pirma nurodo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas to neklausia. Be to, SCF teigia, kad komercinių tikslų siekimas nėra būtinas. Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalies formuluotėje tai nėra numatyta. Tam taip pat prieštarautų direktyvų 2006/115 ir 2001/29 struktūros. Iš Direktyvos 2001/29 5 straipsnio, kuris pagal Direktyvos 2006/115 10 straipsnio 2 dalį taip pat taikomas fonogramų gamintojų ir atlikėjų gretutinėms teisėms, matyti, kad į komercinių tikslų nebuvimą pirmiausia reikia atsižvelgti taikant išimtis ir apribojimus, o ne nagrinėjant viešo paskelbimo sąvoką. Be to, atsižvelgiant į teismo praktiką, komercinių tikslų siekimas nėra būtinas. Galiausiai taip pat nėra aišku, ar viešas paskelbimas daro įtaką sprendimui renkantis odontologą. Jei norima pasiekti aukštą autorių teisių apsaugos lygį, tuomet negalima iš anksto fonogramų skelbimui, vykdant laisvą profesinę veiklą, atsisakyti taikyti intelektinės nuosavybės apsaugą.

53. Be to, SCF ir Prancūzijos vyriausybė nurodo, kad fonogramos naudotojas yra odontologas, o ne pacientai. Tai, kad fonograma skelbiama neatsižvelgiant į pacientų valią, ir tai, kad fonogramos skelbimas jų visai nedomina, šiuo atveju nėra reikšminga.

54. Marco Del Corso teigia, kad ketvirtasis ir penktasis prejudiciniai klausimai sprendimui nereikšmingi, todėl juos turėtų būti atsisakyta priimti. Nėra įrodyta nei tai, kad jis būtų savo pacientams skelbęs fonogramose įrašytus kūrinius, nei tai, kad už tai būtų reikalavęs iš jų susimokėti už įėjimą.

55. Taip pat šioje situacijoje nėra nei viešo paskelbimo, nei padarymo viešai prieinamo. Viešas fonogramos paskelbimas būtų tik tuomet, jei fonograma būtų visuomenei skelbiama viešoje vietoje ar teritorijoje, į kurią galima laisvai patekti, arba kai fonograma skelbiama privačioje erdvėje pakankamai dideliam žmonių skaičiui. Šiuo atveju nėra tenkinamas viešumo reikalavimas. Pirma, privataus odontologo pacientai nelaikytini visuomene, nes jie nėra socialiai, ekonomiškai ar teisiškai savarankiška grupė. Antra, odontologo specifinės, asmeninio ir intelektualaus pobūdžio paslaugos buvo suteiktos sutartinių santykių pagrindu. O tai, kad tuo pat metu buvo leidžiama muzika, dar nereiškia, kad taip buvo siekiama komercinių tikslų. Trečia, savo pacientų privatumą gerbiantis odontologas, teikdamas paslaugas, negali garantuoti, kad tuo pat metu į jo praktikos kabinetą neprisirinks pacientų. Ketvirta, pacientams nereikėjo mokėti už įėjimą. Penkta, SCF atlikti odontologo pacientų skaičiavimai nėra teisingi. Be to, šiuo atveju taip pat nėra padarymo viešai prieinamo. Marco del Corso nurodo, kad jei būtų pritarta SCF nuomonei, tai reikštų, jog viešas paskelbimas būtų ir tada, kai privatus asmuo klausytųsi muzikos neviešoje vietoje.

56. Anot Italijos vyriausybės, atsakymas į ketvirtąjį klausimą turėtų būti neigiamas. Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* Teisingumo Teismas pripažino, kad buvo viešas paskelbimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Tačiau šiuo atveju taikytina Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 dalis. Šiuo atveju nėra viešo paskelbimo, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą. Pirma, privatus odontologo kabinetas yra nevieša vieta, kurioje pacientas gali būti tik tuomet, jei yra iš anksto dėl to susitaręs. Net ir tuomet, jei būtų atsižvelgiama į funkcinį, o ne į fizinį panaudojimo pobūdį, vis tiek šiuo atveju nebūtų viešo paskelbimo. Nors tai, kiek asmenų tuo pačiu metu yra privačiame odontologo kabinete, nėra lemiamas veiksnys, vertinant reikėtų vadovautis nuosekliai visapusišku požiūriu. Reikėtų atsižvelgti į tai, ko pacientai siekia. Pagal direktyvą visuomenė suprantama kaip asmenys, kurie už tai, kad galėtų klausytis fonogramų turinio, arba už tai, kad galėtų pasinaudoti tokia galimybe, yra pasirengę sumokėti. Todėl būtų neteisinga fonogramų gamintojams ir atlikėjams suteikti ekonominę teisę tuomet, kai viešu paskelbimu nėra siekiama jokios ekonominės naudos. Viešbučio klientų atveju-siekiama ekonominės naudos, nes galimybė klausytis radijo stočių ir žiūrėti televizijos programas yra viešbučio valdytojo pasiūlymo sudėtinė dalis, reikšminga viešbučio

klientams. Tačiau privataus odontologo kabineto pacientų situacijoje nėra siekiama jokios ekonominės naudos. Nors odontologo kabinete laukimas, kai yra skelbiamos fonogramos, pacientams yra malonesnis, tai nėra kaip nors tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su odontologo paslaugų kaina. Kadangi atsakymas į ketvirtąjį klausimą turėtų būti neigiamas, anot Italijos vyriausybės, į penktąjį prejudicinį klausimą atsakyti nebereikia.

57. Anot Komisijos ir Airijos vyriausybės, viešo paskelbimo sąvoka pagal Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 dalį negali būti tapatinama su Direktyvos 2011/29 3 straipsnio 1 dalyje vartojama viešo paskelbimo sąvoka. Šią Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąvoką labiau reikėtų aiškinti atsižvelgiant į abiejų minėtų teisinių normų skirtumus. Ypač reikėtų atsižvelgti į tai, kad Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje nurodoma autoriaus išimtinė teisė, o Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 dalyje nurodoma tik fonogramų gamintojo teisė gauti teisingą atlyginimą. Be to, vienoda autorių ir fonogramų gamintojų apsauga prieštarautų tarptautinės ir Sąjungos teisės tikslams.

58. Komisija savo rašte pirmiausia nurodė, kad aiškinant viešo paskelbimo sąvoką, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, reikia atsižvelgti į WPPT 2 straipsnio g punktą ir 15 straipsnį. Ši sąvoka taip pat apima ir netiesioginį transliavimą ir pakanka to, kad fonogramų garsai padaromi girdimi. Todėl šiuo atveju laikytina, kad fonogramos buvo skelbiamos. Tačiau toks paskelbimas nebuvo viešas. Teisingumo Teismo praktika, susijusi su Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalimi, negali būti taikoma Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 daliai. Reikia atsižvelgti į tai, ar vieta, kurioje paskelbiama, yra viešo, ar privataus pobūdžio, ir į ekonominį paskelbimo tikslą. Šiuo atveju ekonominio tikslo nebuvo, nes laukiamojo patrauklumas nėra tas kriterijus, pagal kurį renkamasi gydytoją; gydytojas pasirenkamas dėl asmeninio pasitikėjimo juo, ir fonogramų skelbimas neturi jokios įtakos gydytojo paslaugų kokybei.

59. Tačiau Komisija per posėdį jau teigė, kad šiuo atveju jokio paskelbimo nebuvo. Anot Komisijos, Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* Teisingumo Teismas nagrinėjo tik tai, ką reiškia paskelbimo viešumas, o pačios paskelbimo sąvokos nenagrinėjo. Paskelbimą reikia suprasti taip, kaip išvadoje byloje *Football Association*¹² siūlo generalinė advokatė J. Kokott. Pagal Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąją dalį viešą paskelbimą reikia suprasti kaip viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. O privačiame odontologo kabinete esantiems visuomenės nariams programa per radijo imtuvą buvo transliuojama kaip tik toje pačioje vietoje, iš kurios ji ir yra transliuojama. Būtų kitaip, jei pirmiausia per aparatą skelbiamas signalas būtų perduodamas į tinklą.

B – Dėl prejudicinių klausimų priimtinumų

60. Ketvirtasis ir penktasis prejudiciniai klausimai yra priimtini.

61. Marco Del Corso prašymas nenagrinėti šių klausimų, nes nebuvo įrodytas radijo programų paskelbimo pacientams faktas, yra atmestinas. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo sprendimo matyti, kad teismas nustatė tokį paskelbimo faktą. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimu, priimdamas prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismas turi vadovautis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis¹³.

12 — 2011 m. vasario 3 d. generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Football Association Premier League ir kt.* (C-403/08 ir C-429/08).

13 — Žr. 1963 m. kovo 27 d. Sprendimą *Da Costa ir kt.* (28/62-30/62, Rink., p. 65, 81), 1973 m. kovo 1 d. Sprendimą *Bollmann* (62/72, Rink. p. 269, 4 punktas), 1997 m. liepos 10 d. Sprendimą *Palmisani* (C-261/95, Rink. p. I-4025, 31 punktas) ir 2008 m. vasario 12 d. Sprendimą *Kempter* (C-2/06, Rink. p. I-411, 41 ir 42 punktai).

62. Tai, kad Marco Del Corso neprašė savo klientų įėjimo mokesčio už radijo programų paskelbimą, nedaro šių prejudicinių klausimų nereikšmingų. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kaip tik nori sužinoti, ar pagal Sąjungos teisę tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas, gali atsirasti teisė reikalauti teisingo atlyginimo iš odontologo.

C – Teisinis vertinimas

63. Ketvirtasis ir penktasis prejudiciniai klausimai yra sąlygoti Teisingumo Teismo sprendimo *SGAE prieš Rafael Hoteles*¹⁴. Teisingumo Teismas toje byloje nustatė, kad viešbučio valdytojo atliekamas televizijos signalo išplatrinimas per viešbučio kambariuose esančius televizorius reiškia viešą televizijos programos paskelbimą, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Šioje direktyvos nuostatoje numatyta autoriaus išimtinė teisė leisti arba uždrausti bet kokią savo kūrinių viešą skelbimą. Šiuo atveju šalys ginčijasi dėl to, ar galima tą pačią Teisingumo Teismo praktiką, kuri buvo suformuota dėl autorių teisių ir viešbučio kambarių, taikyti ir fonogramų gamintojų, ir atlikėjų gretutinėms teisėms tuo atveju, kai privačiame odontologo kabinete padaromos girdimos radijo laidos, kuriose naudojamos fonogramos. Todėl pirmiausia norėčiau apžvelgti, kaip Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* Teisingumo Teismas aiškina Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį (1). Paskui paaiškinsiu, kokios Sąjungos teisės normos šiuo atveju taikytinos (2) ir kaip reikėtų jas aiškinti (3).

1. Dėl Teisingumo Teismo Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo

64. Teisingumo Teismas savo sprendimą, kad viešbučio atliekamas signalo išplatrinimas viešbučio kambariuose gyvenantiems klientams per televizorius, nepaisant gaunamo signalo transliavimo technikos, yra viešas paskelbimas pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, motyvavo taip.

65. Pirma, Teisingumo Teismas rėmėsi Direktyvos 2001/29 konstatuojamosiomis dalimis. Teismas pirmiausia nurodė, kad iš 23 konstatuojamosios dalies matyti, jog sąvoką „viešas paskelbimas“ reikia suprasti plačiai¹⁵. Toliau Teisingumo Teismas nurodė, kad toks aiškinimas yra būtinas, norint pasiekti devintoje ir dešimtoje konstatuojamosiose dalyse nurodytus tikslus, t. y. aukšto lygio autorių apsaugą, ir garantuoti autoriams teisingą atlygį už jų kūrinių panaudojimą¹⁶.

66. Antra, Teisingumo Teismas rėmėsi savo praktika, susijusia su kitais Sąjungos teisės aktais¹⁷.

67. Trečia, Teisingumo Teismas vertino visus galimus padarinius, kadangi paprastai viešbučio kambariuose klientai greitai keičiasi, todėl labai svarbi ta aplinkybė, kad kūriniai yra prieinami¹⁸.

68. Ketvirta, Teisingumo Teismas nustatė, kad naujas savarankiškas viešas paskelbimas pagal Berno konvencijos 11bis straipsnio 1 dalies ii punktą yra tada, kai kartą jau transliuotą programą paskelbia kita nepradinė transliavimo organizacija. Taip kūrinys netiesiogiai per radijo ir televizijos transliaciją yra paskelbiamas kitiems visuomenės nariams¹⁹.

14 — Minėtas 4 išnašoje.

15 — Ten pat, 36 punktas.

16 — Ten pat, 36 punktas.

17 — Ten pat, 37 punktas. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pirmiausia rėmėsi 2005 m. birželio 2 d. Sprendimu *Mediakabel* (C-89/04, Rink. p. I-4891, 30 punktas), kuriame išaiškino, kad pagal 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyvos 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 224) 1 straipsnio a punktą televizijos programų perdavimą visuomenei reikia suprasti kaip televizijos programų perdavimą neribotam potencialių televizijos žiūrovų skaičiui. Teisingumo Teismas taip pat rėmėsi 2005 m. liepos 14 d. Sprendimu *Lagardère Active Broadcast* (C-192/04, Rink. p. I-7199, 31 punktas), kuriame išaiškino, kad pagal 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvos 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo (OL L 248, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 134) 1 straipsnio 2 dalies a punktą viešą paskelbimą per palydovą reikia suprasti kaip paskelbimą neribotam potencialių televizijos žiūrovų skaičiui.

18 — Ten pat, 38 ir 39 punktai.

19 — Ten pat, 40 punktas.

69. Penkta, Teisingumo Teismas, remdamasis PINO aiškinamuoju dokumentu, netiesioginio paskelbimo viešumą apibrėžia atsižvelgdamas į autoriaus duotą leidimą. Teismas nustatė, kad autoriaus leidimas transliuoti kūrinius per radiją apima tik tiesioginius klausytojus, turinčius radijo imtuvus ir galinčius klausytis radijo transliacijų privačiai ar jiems artimoje aplinkoje. Tačiau tuo atveju, kai transliavimu siekiama platesnei auditorijai suteikti pramogų, kurios paprastai būna mokamos, tuomet šiai papildomai visuomenės daliai suteikiama galimybė klausytis kūrinio ar jį žiūrėti. Tada programos paskelbimas per garsiakalbius ar analogiškas priemones yra ne vien paprastas pačios programos priėmimas, bet nepriklausomas veiksmas, kuriuo transliuojamas kūrinys paskelbiamas kitiems visuomenės nariams²⁰.

70. Šešta, Teisingumo Teismas nustatė, kad viešbučio klientai laikytini kitais visuomenės nariais. Viešbutis yra įstaiga, kuri gerai suprasdama savo elgesio pasekmes suteikia savo klientams priėjimą prie saugomų kūrinių²¹.

71. Septinta, Teisingumo Teismas nurodė, jog norint kūrinių paskelbti viešai, pakanka, kad jis būtų pateiktas visuomenei tokiu būdu, kad ją sudarantiems asmenims jis būtų prieinamas²².

72. Aštunta, Teisingumo Teismas atsižvelgė į tai, kad prieigos prie transliuojamo kūrinio suteikimas yra papildoma paslauga, kuria siekiama gauti tam tikros naudos. Prieigos suteikimu viešbutyje siekiama komercinių tikslų, nes tokia paslauga daro įtaką viešbučio kokybės standartui ir kambarių kainai²³.

73. Devinta, Teisingumo Teismas aiškino siaurai ir nustatė, kad vien fizinių priemonių teikimas pats savaime nereiškia viešo paskelbimo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Tačiau viešbučio atliekamas signalo išplatšinimas viešbučio kambariuose gyvenantiems klientams per televizorius, nepaisant gaunamo signalo transliavimo technikos, reiškia viešą paskelbimą pagal šią teisės normą²⁴.

2. Dėl nagrinėjamo atveju taikytinų teisės normų

74. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ketvirtajame prejudiciniame klausime nurodo Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalies b punktą. Šiuo atveju ši teisės norma nėra taikytina. Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktai nėra taikytini todėl, kad šia teisės norma reguliuojamas tik toks atvejis, kai fonogramos ir atlikimai padaromi prieinami visuomenės nariams jų individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku. Transliuojant radijo programą taip nėra. Dėl analizės išsamumo norėčiau pasakyti, jog Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis šiuo atveju nėra taikytina dar ir todėl, kad šioje byloje kalbama apie fonogramų gamintojų ir atlikėjų gretutines teises, o ne apie autorių teisių saugomus kūrinius.

75. Šiuo atveju labiau taikytina Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 dalis ir atitinkamai Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalis. Pagal šias nuostatas valstybės narės privalo numatyti teisę į naudotojo mokamą bendrą teisingą atlyginimą už fonogramos išleidimą komerciniais tikslais ar atgamintos fonogramos naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrinti tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams.

20 — Ten pat, 41 punktas.

21 — Ten pat, 42 punktas.

22 — Ten pat, 43 punktas.

23 — Ten pat, 44 punktas.

24 — Ten pat, 45 ir 46 punktai.

76. Kadangi Teisingumo Teismas turi teisę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti visas nuorodas, svarbias sprendžiant bylą²⁵, toliau nagrinėsiu, kaip reikėtų aiškinti taikytinas teisės normas. Nagrinėsiu tik Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, nes Direktyva 2006/115 konsolidavo Direktyvą 92/100 ir 8 straipsnio 2 dalis abiejose direktyvose yra tokia pati, todėl tai, ką pasakysiu, taikoma ir Direktyvos 92/100 8 straipsnio 2 daliai. Kad būtų paprasčiau, nagrinėsiu tik fonogramos paviešinimą komerciniais tikslais, todėl išsakyti argumentai taikytini ir fonogramos kopijai.

3. Dėl Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalies aiškinimo

77. Iš pradžių kalbėsiu apie tai, kad Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje vartojamos sąvokos yra savarankiškos sąvokos (a), kurias reikia aiškinti atsižvelgiant į tarptautinės teisės kontekstą (b). Paskui nagrinėsiu viešo paskelbimo sąvoką (c) ir kitas Direktyvos 8 straipsnio 2 dalies taikymo išankstines sąlygas (d).

a) Savarankiškos Sąjungos teisės sąvokos

78. Direktyvos [2006/115] 8 straipsnio 2 dalyje vartojamos sąvokos laikytinos savarankiškoms Sąjungos teisės sąvokomis, nes nėra jokios nuorodos į valstybių narių teisę. Siekiant, kad Sąjungos teisė visose valstybėse narėse būtų taikoma vienodai, ir atsižvelgiant į lygybės principą, sąvokas reikia aiškinti vienodai²⁶. Tik taip galima pasiekti Direktyvos 2006/115 šeštoje konstatuojamojoje dalyje nurodytą tikslą, kad suderinus teisinę apsaugą Bendrijoje būtų palengvinta kūrybinė, meninė ir verslo veikla.

79. Nepaisant to, kad Sąjungos teisėje vartojama sąvoka yra savarankiška, tam tikrais atvejais yra įmanomas tik labai ribotas jos suderinimas, sąlygojantis labai menką sąvokos reglamentavimą. Tokiais atvejais Sąjungos teisėje nurodomos bendros taisyklės, kuriomis valstybės narės turi vadovautis²⁷. Kaip tik tuo ir rėmėsi Teisingumo Teismas, kai aiškino teisingo atlyginimo sąvoką pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį²⁸. Tačiau šiuo išaiškinimu negalima remtis aiškinant kitas Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje vartojamas sąvokas, nes kiekvienos teisės normoje nurodomos sąvokos reglamentavimo lygmenį reikia vertinti atskirai.

b) Tarptautinės teisės ir Sąjungos teisės kontekstas

80. Reikia atkreipti dėmesį, kad Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį apie teisę į teisingą atlyginimą reikia aiškinti atsižvelgiant į šią nuostatą tarptautinės teisės kontekste.

81. Teisė į teisingą atlyginimą tarptautinėje teisėje reguliuojama Romos konvencijos 12 straipsnyje ir WPPT sutarties 15 straipsnyje. Todėl Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti atsižvelgiant į šias tarptautinės teisės normas.

82. Kalbant apie WPPT sutartį, tai matyti vien iš to, kad pati Europos Sąjunga yra šios sutarties šalis. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, Sąjungos teisės aktai turi būti aiškinami atsižvelgiant į tarptautinį susitarimą, ypač tuomet, kai Europos Sąjunga yra šio susitarimo šalis ir kai tokiais Sąjungos teisės aktais siekiama įgyvendinti tarptautinį susitarimą²⁹.

25 — 2001 m. sausio 18 d. Sprendimas *Stockholm Lindöpark* (C-150/99, Rink. 2001 p. I-493, 38 punktas) ir 2009 m. birželio 18 d. Sprendimas *Stadeco* (C-566/07, Rink. 2009 p. I-5295, 43 punktas).

26 — Sprendimas *SGAE prieš Rafael Hoteles* (žr. 4 išnašą, 31 punktas).

27 — 2003 m. vasario 6 d. Sprendimas *SENA* (žr. 10 išnašą, 34 punktas).

28 — Ten pat, 34–38 punktai.

29 — 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-61/94, Rink. p. I-3989, 52 punktas) ir Sprendimas *SGAE prieš Rafael Hoteles* (minėtas 4 išnašoje, 35 punktas). Šiuo klausimu žr. F. Rosenkranz „Die völkerrechtliche Auslegung des EG-Sekundärrechts dargestellt am Beispiel der Urheberrechts“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2007, p. 238 ir paskesni puslapiai, p. 239–240.

83. Kalbant apie Romos konvenciją, reikia pažymėti, kad pati Europos Sąjunga nėra Romos konvencijos šalis. Tačiau iš Direktyvos 2006/115 septintos konstatuojamosios dalies matyti, kad valstybių narių teisės aktai negali būti suderinti taip, kad jie prieštarautų Romos konvencijai; todėl atsižvelgti į Romos konvencijos nuostatas yra būtina.

c) Dėl viešo paskelbimo sąvokos

84. Viešo paskelbimo sąvoka susideda iš dviejų dalių. Pirma, reikia, kad egzistuotų paskelbimas. Antra, toks paskelbimas turi būti viešas.

i) Dėl paskelbimo sąvokos

85. Direktyvoje 2006/115 nėra tiksliai apibrėžta, ką reiškia paskelbimas pagal šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalį. Kaip šią sąvoką reikėtų aiškinti, galima nustatyti remiantis šios nuostatos formuluotės ir sisteminiu aiškinimu.

86. Kaip nurodyta anksčiau³⁰, aiškinant paskelbimo sąvoką, reikia atsižvelgti į Romos konvencijos 12 straipsnio ir WPPT sutarties 15 straipsnio tikslus. Paskelbimo sąvokai ypač reikšminga WPPT sutarties 15 straipsnio 1 dalis, skaitoma kartu su 2 straipsnio g punktu. WPPT sutarties 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atlikėjai ir fonogramų gamintojai turi teisę į vienkartinį teisingą atlyginimą, kai fonogramos tiesiogiai ar netiesiogiai transliuojamos arba kaip kitaip viešai skelbiamos. WPPT sutarties 2 straipsnio g punkte fonogramos viešo paskelbimo sąvoka apibrėžiama kaip bet koks atlikimo garsų ar fonogramoje užfiksuotų garsų arba jų išraiškos viešas perdavimas, išskyrus transliaciją. Šiame punkte taip pat nurodoma, jog tam, kad pagal WPPT sutarties 15 straipsnį būtų viešas paskelbimas, užtenka to, kad fonogramoje įrašyti garsai padaromi girdimi arba yra atliekami.

87. Todėl dėl paskelbimo sąvokos pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį darytinos tokios išvados.

88. Pirma, Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalis apima tiek tiesioginį, tiek netiesioginį paskelbimą. Tai patvirtina direktyvos formuluotė ir jos genezė. Iš Direktyvos 92/100 genezės matyti, jog buvo manoma, kad nėra būtina paskelbimo sąvokos papildomai detalizuoti pridodant „tiesiogiai ar netiesiogiai“, nes vartojant paskelbimo sąvoką ir taip aišku, kad ji apima ir netiesioginį paskelbimą³¹. Tokį aiškinimą patvirtina ir įsigaliojęs WPPT sutarties 15 straipsnis, pagal kurį teisė reikalauti teisingo atlyginimo kyla ir iš netiesioginių transliacijų³².

89. Antra, tam, kad įvyktų paskelbimas, užtenka to, kad fonogramoje įrašyti garsai yra padaromi girdimi. O tai, ar klientas šių garsų klausėsi, nėra svarbu. Tai patvirtina WPPT sutarties 2 straipsnio g punktas, kuriame nurodytas tik padarymas girdimo. Todėl pagal Direktyvos 2006/115 prasmę ir tikslą pakanka to, kad klientas turi teisę ir galimybę klausytis fonogramos³³. Toks aiškinimas sutampa su viešo skelbimo sąvokos aiškinimu pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, todėl tokiam aiškinimui reikia teikti pirmenybę.

30 — Žr. šios išvados 80 ir paskesnius punktus.

31 — J. Reinbothe ir S. Lewinski „The E.C. Directive on Rental and Lending Rights and on Piracy“, Sweet & Maxwell, 1993, p. 97.

32 — Romos konvencijos 12 straipsnyje numatyta, kad tokia reikalavimo teisė kyla tik iš tiesioginio transliavimo. Todėl WPPT sutarties šalys sąmoningai nukrypo nuo Romos konvencijos.

33 — Žr. 2006 m. liepos 13 d. generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *SGAE prieš Rafael Hoteles* (minėta 4 išnašoje) 67 punktą ir 1999 m. rugsėjo 9 d. generalinio advokato A. M. La Pergola išvados byloje *Egeda* (C-293/98, Rink. p. I-629) 22 punktą.

90. Jei į šiuos argumentus būtų atsižvelgta, būtų galima sakyti, kad Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje esančią paskelbimo sąvoką reikia aiškinti taip, kad šiuo atveju odontologas, savo privačiame praktikos kabinete padarydamas savo pacientams per radiją girdimas radijo programas, netiesiogiai skelbia radijo programose naudojamas fonogramas.

91. Komisija nurodo, kad viešo paskelbimo sąvoka pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį negali būti aiškinama plačiau nei viešo skelbimo sąvoka pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Reikia atsižvelgti į tai, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas autorių teisėms norėjo suteikti aukštesnį apsaugos lygį nei fonogramų gamintojų ir atlikėjų gretutinėms teisėms. Todėl būtų sistemiškai klaidinga fonogramų gamintojams ir atlikėjams pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį suteikti daugiau teisių nei autoriams pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį.

92. Dėl to reikia atsakyti, ar būtina aiškinant viešo paskelbimo sąvoką pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį atsižvelgti į Direktyvos 2001/29 23 ir 27 konstatuojamąsias dalis ir ar tai nereikš, kad šiuo atveju nėra paskelbimo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

– Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamosios dalies vertinimas

93. Pirmiausia kyla klausimas, ar galima atsižvelgiant į Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamąją dalį manyti, kad šiuo atveju nėra paskelbimo.

94. Pagal šią konstatuojamąją dalį vien fizinių priemonių suteikimas viešam paskelbimui savaime dar nereiškia viešo paskelbimo. Šią konstatuojamąją dalį reikėtų vertinti atsižvelgiant į susitariančių šalių bendrą pareiškimą dėl WCT sutarties 8 straipsnio. Pagal šį straipsnį vien fizinių priemonių, leidžiančių kūriniui būti viešai paskelbtam, suteikimas negali būti suvokiamas kaip kūrinio paskelbimas pagal WCT sutartį arba Berno konvenciją.

95. Manau, nereikėtų suprasti, kad šiuo atveju negalima daryti paskelbimo³⁴, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį arba Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, prielaidos. Daug įtikinamiau atrodo, kad asmenys, kurie leidžia naudotis garso atkūrimo aparatūra, bet nekontroliuoja pačios prieigos prie autorių teisėmis saugomų kūrinių, nevykdo viešo paskelbimo. Pavyzdžiui, toks atvejis yra, kai parduodama ar nuomojama televizijos ar radijo aparatūra arba kai interneto paslaugų teikėjas leidžia naudotis interneto prieiga. Tačiau šiuo atveju odontologas vien tuo, kad suteikia galimybę naudotis garso atkūrimo aparatūra, neapsiriboja. Odontologas šiuo atveju dar papildomai savo pacientams padaro girdimas radijo programas ir taip netiesiogiai – radijo programose naudojamas fonogramas.

96. Todėl šiuo atveju Direktyvos 2001/29 27 konstatuojamajai daliai neprieštarauja tai, kad būtų daroma prielaida, jog yra paskelbimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

– Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamosios dalies vertinimas

97. Pagal Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąją dalį teisę viešai paskelbti reikėtų suprasti kaip apimančią bet kokią viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama.

34 — Taip pat žr. J.N. Ullrich „Die „öffentliche Wiedergabe“ von Rundfunksendungen in Hotels nach dem Urteil „SGAE“ des EuGH (Rs. C-306/05)“, *Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht* 2008, p. 112 ir paskeseni puslapiai, p. 117.

98. Per Teismo posėdį Komisija, skirtingai nei buvo nurodžiusi savo rašytinėse pastabose, teigė, kad, remiantis 23 konstatuojamąja dalimi, kyla abejonių, ar šiuo atveju buvo paskelbimas. Komisija rėmėsi generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Football Association Premier League ir kt.*³⁵, kurioje ji, remdamasi šia konstatuojamąja dalimi, nurodė, kad televizijos programos priėmimas per televizorių nėra laikytinas paskelbimu pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Paskelbimas būtų tik tuomet, jei priimta programa toliau savarankiškai būtų transliuojama, pavyzdžiui, kai programos originalus signalas per signalo paskirstytoją pertransliuojamas į skirtingus aparatus³⁶. Todėl Komisija nurodė, kad Teisingumo Teismas savo Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* nagrinėjo, ką reiškia paskelbimo viešumas, ir nenagrinėjo, ką reiškia pats paskelbimas.

99. Tokiam argumentui negalima pritarti.

100. Iš Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamosios dalies nematyti, kad nagrinėjamu atveju nėra paskelbimo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį.

101. Priešingai nei nurodo Komisija, Teisingumo Teismas Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* neapsiribojo tik paskelbimo viešumo aiškinimu. Jis kaip tik šiame sprendime nurodė, kad tam, jog būtų paskelbimas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, pakanka to, kad per televizorių išplatinus signalą kūrinys taptų prieinamas. Teisingumo Teismas aiškiai nurodė, kad viešas paskelbimas nepriklauso nuo to, kokia technika signalas yra transliuojamas³⁷. Manychiau, kad tokį aiškinimą reikėtų suprasti taip, jog tam, kad egzistotų paskelbimas, nėra svarbu, ar į televizorių patenka programos originalus transliacijos signalas, ar signalas, kuris skiriasi nuo programos originalaus transliavimo signalo.

102. Egzistuoja du skirtingi paskelbimo sąvokos aiškinimo būdai. Teisingumo Teismas nurodo, kad svarbiausia yra tinkama autorių apsauga, nepriklausanti nuo naudojamos technikos specifikos, toliau šis požiūris bus vadinamas funkciniu aiškinimo metodu. Komisija nurodo, kad paskelbimo buvimas priklauso nuo to, ar signalas pertransliuojamas toliau, ar yra aparatūra, galinti savarankiškai priimti signalą. Kadangi šis požiūris yra techninio pobūdžio, toliau jis bus vadinamas techniniu aiškinimo metodu.

103. Manau, kad Teisingumo Teismo naudojamas funkcinis aiškinimo metodas yra pagrįstesnis.

104. Direktyvos 2001/29 9 ir 10 konstatuojamosiose dalyse ir Direktyvos 2006/115 5, 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse nurodomas tinkamos autorių ir gretutinių teisių apsaugos tikslas reikalauja naudoti funkcinį aiškinimo metodą. Atsižvelgdama į tai manychiau, kad svarbiau yra nustatyti, kokiam gavėjų ratui skelbiant reikalingas leidimas, t. y. kur galioja teisė į teisingą atlyginimą.

105. Antra, tai, kad tarptautinėje teisėje nėra nurodomas funkcinis aiškinimo metodas, dar nereiškia, kad jo negalima naudoti. Nors tarptautiniu lygmeniu ir nepavyko susitarti dėl funkcinio aiškinimo kriterijaus privalomumo, Sąjungos teisėje nėra uždrausta jį naudoti³⁸. Tarptautinėje teisėje nustatyti tik minimalūs reikalavimai dėl autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos, todėl susitariančios šalys gali numatyti griežtesnius reikalavimus. Be to, reikia pažymėti, kad nors susitariančioms šalims funkcinio aiškinimo metodas pagal tarptautinę teisę nėra privalomas, PINO parengtame aiškinamajame dokumente, kuris teisės požiūriu susitariančioms šalims nėra privalomas, kalbama apie šio metodo naudojimą³⁹.

35 — Žr. 12 išnašą.

36 — Ten pat, 127–147 punktai.

37 — Sprendimo aprašymą žr. šios išvados 65–73 punktuose.

38 — Žr. generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *SGAE prieš Rafael Hoteles* (minėta 4 išnašoje) 50 punktą.

39 — Sprendimas *SGAE prieš Rafael Hoteles* (minėtas 4 išnašoje, 41 punktas).

106. Trečia, priešingai nei Komisijai, man atrodo, kad, remiantis Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąja dalimi ir šios direktyvos geneze, negalima teigti, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo, kad programos viešas paskelbimas tiesiogiai per televizorių nebūtų laikomas paskelbimu, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 3 straipsnį.

107. Vykstant teisėkūros procedūrai, Europos Parlamentas siūlė šioje konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyti, kad teisė į viešą paskelbimą ir teisė į tiesioginį atlikimą bei parodymą yra skirtingos teisės. Savo pakeistame pasiūlyme Komisija tam pritarė. Vis dėlto, nors Taryba iš esmės palaikė tokį pasiūlymą, tiesioginio atlikimo sąvokos ji nusprendė nevertoti, nes manė, kad dėl vienodo šios sąvokos apibrėžimo nebuvimo gali atsirasti teisinis neaiškumas. Vietoj to Taryba nusprendė, kad reikėtų išaiškinti viešo paskelbimo sąvokos, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnį, taikymo apribojimus⁴⁰.

108. Taigi 23 konstatuojamosios dalies tikslas yra, kad viešo paskelbimo sąvoka neapimtų tiesioginių atlikimų ir parodymų, nepaisant to, kad tiesioginio atlikimo sąvoka joje nėra vartojama. Remiantis šios konstatuojamosios dalies formuluote, galima teigti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas tai bandė pasiekti, neįtraukdamas tam tikros grupės asmenų į atitinkamos visuomenės sąvoką, t. y. tų asmenų, kurie būna toje vietoje, iš kurios skelbiama⁴¹. Todėl svarbu yra ne tai, kokiomis techninėmis priemonėmis yra skelbiama, o koku atstumu asmenys nutolę nuo tos vietos, iš kurios skelbiama.

109. Atsižvelgiant į tai, ko Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė 23 konstatuojamąja dalimi, ir remiantis šios konstatuojamosios dalies formuluote, galima daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo tik susiaurinti asmenų, suprantamų kaip visuomenė, ratą, bet ne pačią paskelbimo sąvoką.

110. Apibendrinant konstatuotina, kad nei 23 konstatuojamojoje dalyje, nei direktyvos genezėje nėra patikimų nuorodų, kad Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje esanti paskelbimo sąvoka iš techninės pusės turėtų būti susiaurinta ir apimti tik tuos atvejus, kai tos pačios programos transliavimo signalas, patenkantis į televizorių ar radijo imtuvą, skiriasi nuo originalaus tos programos transliacijos signalo, ir kad programos priėmimas, pasitelkiant savarankiškai priimti transliacijos signalą galinčius televizorius ar radijo imtuvus, turėtų nepatekti į paskelbimo sąvoką.

– Tarpinė išvada

111. Tarpinė išvada yra tokia, kad odontologas, kuris savo privačiame kabinete per ten esantį radijo imtuvą padaro girdimas radijo programas, netiesiogiai paskelbia radijo programoje naudojamas fonogramas, kaip paskelbimas suprantamas pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

ii) Dėl viešumo sąvokos

112. Direktyvoje 2006/115 taip pat nėra apibrėžta, ką reiškia paskelbimo viešumas.

113. WPPT sutarties 2 straipsnio g punkte pateikiamas viešo paskelbimo apibrėžimas, skirtingai nei paskelbimo sąvokos atveju, šiuo atveju nepadeda. Šiame punkte nesukonkretinama, ką reiškia viešas. Jame tik nurodoma, kad fonogramoje įrašytų garsų arba garsų išraiškos padarymas girdimos turi būti viešas, o teisinės sąvokos apibrėžimas šiuo atveju nepateikiamas.

40 — Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą dėl Tarybos bendrosios pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo, SEK (2000) 1734 galutinis.

41 — M. Walter ir S. Lewinsky „European Copyright Law“, Oxford University Press, 2010, p. 981.

114. Aiškinant viešo paskelbimo sąvoką pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį būtų galima remtis minėta Teisingumo Teismo praktika⁴². Kaip nurodžiau šios dienos bylos *Phonographic Performance* išvadoje, sąvoką „viešas“ Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje reikėtų aiškinti vienodai. Todėl darau nuorodą į tos išvados 96–111 punktus.

115. Remiantis kriterijais, nurodytais Teisingumo Teismo sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles*, šiuo atveju būtų galima teigti, kad buvo viešas paskelbimas. Padarant fonogramas girdimas per radijo programą, jos netiesiogiai yra paskelbiamos kitiems visuomenės nariams. Nors odontologo privataus kabineto laukiamajame pacientai būna trumpiau, jie čia keičiasi greičiau nei klientai viešbučio kambariuose, todėl reikėtų atsižvelgti į laipsniškai didėjančią poveikį, lemiantį tai, kad fonogramų padarymas prieinamų yra labai svarbus aspektas.

116. Tačiau kyla klausimas, ar dėl minėtų priežasčių reikėtų viešo paskelbimo sąvoką pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąją dalį, aiškinti taip, kad šiuo atveju nebuvo viešo paskelbimo. Kaip jau minėta, Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamojoje dalyje į asmenų grupę, suprantamą kaip visuomenė pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, nenorėjo įtraukti asmenų, kurie būna toje vietoje, iš kurios yra skelbiama, tam, kad viešo paskelbimo sąvoka neapimtų tiesioginių atlikimų ir parodymų⁴³.

117. Komisija, remdamasi generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Football Association Premier League*, be kita ko, teigia, kad nereikėtų įtraukti tų asmenų, kurie būna toje vietoje, kur yra televizorius, galintis savarankiškai priimti signalą. Televizoriumi, galinčiu savarankiškai priimti signalą, laikytina ta vieta, iš kurios pradeda skelbti, t. y. ta vieta, kur stovi televizorius⁴⁴.

118. Tokiai Komisijos nuomonei negalima pritarti.

119. Pirmiausia tokia Komisijos nuomonė nedera su Teisingumo Teismo pozicija Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles*. Iš šio sprendimo galima matyti, kad vieta, iš kurios pradeda skelbti, net ir televizoriaus, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju nėra laikytina ta vieta, kur stovi televizorius⁴⁵.

120. Teisingumo Teismo nuomonė yra labai gerai argumentuota. Pagal Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąją dalį ta vieta, iš kurios pradeda skelbti, televizoriaus, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju negali būti suprantama kaip vieta, kur stovi televizorius.

121. Suprantant žodį „pradedama“ pažodžiui, galima manyti, kad juo nėra turima omeny ta vieta, kur galiausiai įvyksta paskelbimas.

122. Be to, tokį pažodinį supratimą patvirtina ir jau minėta direktyvos genezė. Sąjungos teisės aktų leidėjas 23 konstatuojamąja dalimi norėjo pasiekti, kad viešo paskelbimo sąvoka neapimtų viešo atlikimo ir parodymo⁴⁶. Šis tikslas pasiekiamas, kai į viešo paskelbimo sąvoką nepatenka žiūrovai, kurie fiziškai yra toje pačioje vietoje, kur kūrinys originaliai atliekamas ar rodomas⁴⁷. O radijo programos klausytojai būna nutolę nuo tos vietos.

42 — Žr. šios išvados 65–73 punktus.

43 — Žr. šios išvados 106–109 punktus.

44 — Žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Football Association Premier League ir kt.* (minėta 12 išnašoje) 144 ir 146 punktus.

45 — Jei būtų priešingai, televizoriaus, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju negalėtų būti viešo paskelbimo, tačiau atrodo, kad Teisingumo Teismas kaip tik manė, jog šiuo atveju buvo viešas paskelbimas.

46 — Žr. šios išvados 104 ir 105 punktus.

47 — J. Reinbothe „Die EG-Richtlinie zum Urheberrecht in der Informationsgesellschaft“, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht Internationaler Teil, 2001, p. 733 ir paskesni, p. 736.

123. Be to, iš Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamosios dalies ryšio su 24 konstatuojamąja dalimi taip pat matyti, kad aparato, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju vieta, iš kurios pradeda skelbti, neturėtų būti suprantama kaip vieta, kur stovi aparatas. Pagal 24 konstatuojamąją dalį teisė padaryti viešai prieinamus pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalį apima visus padarymo prieinamus veiksmus visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, kurioje tas viešo prieinamumo veiksmas prasideda. Jeigu vieta, kur viešo prieinamumo veiksmas prasideda, būtų suprantama kaip vieta, kur stovi aparatas, per kurį leidžiamos fonogramos, tuomet Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 2 dalis prarastų savo praktinį veiksmingumą. Daugeliu atvejų tai bus aparatas, esantis privačiame namų ūkyje. Todėl man atrodo įtikinamiau, kad 23 ir 24 konstatuojamosios dalys reikėtų suprasti taip, kad viešo paskelbimo sąvoka pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį neapima tik tų visuomenės narių, kurie klausosi atlikimo ar žiūri reginį ir tuo pačiu metu yra toje pačioje vietoje, kur prasideda toks paskelbimas.

124. Su požiūriu, kad radijo imtuvo, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju vieta, iš kurios pradeda skelbti, yra ta vieta, kur yra tas radijo imtuvas, negalima sutikti dar ir todėl, kad toks požiūris sukeltų nevienodų pasekmių. Pavyzdžiui, tokiu atveju, kai bare stovėtų daug radijo imtuvų, galinčių savarankiškai priimti signalą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, nebūtų paskelbimo. Tačiau jei tame pačiame bare stovėtų tik du radijo imtuvai, į kuriuos signalas būtų perduodamas iš pastato rūsyje esančio aparato, tuomet jau būtų paskelbimas pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį. Man atrodo mažai tikėtina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs tokių skirtingų pasekmių.

125. Taigi šiuo atveju vieta, iš kurios pradeda skelbti, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį, laikytina ta vieta, kur pats pradinis parodymas ar atlikimas įrašomas į fonogramą.

126. Todėl Komisijos argumentus reikėtų atmesti vien jau dėl tos priežasties, kad, remiantis tuo, kas išdėstyta, iš 23 konstatuojamosios dalies nematyti, jog į žiūrovus, esančius prieš televizorių, galintį savarankiškai priimti signalą, pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį galima neatsižvelgti.

127. Net jei Teisingumo Teismas, nukrypdamas nuo savo ankstesnės praktikos, viešo paskelbimo sąvoką pagal Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalį išaiškintų taip, kad ši sąvoka neapima paskelbimo žmonėms, esantiems priešais aparatą, galintį savarankiškai priimti signalą, Komisijos poziciją vis tiek reikėtų atmesti, nes tokio požiūrio nebūtų galima pritaikyti paskelbimo sąvokai pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį. Paskelbimo sąvoką pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti atsižvelgiant į WPPT sutarties 15 straipsnį, skaitomą kartu su 2 straipsnio g punktu. Pagal šį punktą fonograma paskelbiama ir tuomet, kai joje įrašyti garsai padaromi viešai girdimi. Todėl paskelbimo sąvoka pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį taip pat apima ir žmonių grupę, esančią toje pačioje vietoje, kur vyksta paskelbimas⁴⁸.

128. Radijo imtuvo, galinčio savarankiškai priimti signalą, atveju viešo paskelbimo sąvokos pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį negalima, remiantis Direktyvos 2001/29 23 konstatuojamąja dalimi, aiškinti taip, kad būtų galima neatsižvelgti į publiką, esančią toje vietoje, kur stovi toks radijo imtuvas.

iii) Dėl kitų teiginių

129. Kiti ginčo dalyvių teiginiai taip pat yra nepagrįsti.

48 — S. Lewinsky „International Copyright and Policy“, Oxford University Press, 2008, p. 481.

– Dėl įėjimo mokesčio būtinybės

130. Viešas paskelbimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, nepriklauso nuo to, ar yra imamas mokestis už įėjimą. Pirma, tokia išankstinė sąlyga nėra numatyta Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje. Antra, tam prieštarautų šios dalies sisteminis ryšys su Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalimi. Šioje nuostatoje numatyta transliuojančioms organizacijoms išimtinė teisė leisti arba uždrausti viešai skelbti jų transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį. Iš to, jog šioje nuostatoje reikalaujama, ne tik kad egzistuočių viešas paskelbimas, bet ir kad paskelbiama būtų vietose, į kurias visuomenės nariai gali patekti tik susimokėję įėjimo mokestį, *a contrario* galima daryti išvadą, kad viešo paskelbimo egzistavimui nėra būtinos tokios išankstinės sąlygos, kaip antai vieša vieta ar įėjimo mokesčio sumokėjimas.

– Dėl komercinių tikslų

131. Be to, manęs neįtikina, jog viešo paskelbimo negalėjo būti todėl, kad šiuo atveju pirmiausia kalbama apie odontologo paslaugas, o ne apie fonogramų paskelbimą, ir kad odontologas neturėjo komercinių tikslų.

132. Pirma, viešas paskelbimas nepriklauso nuo to, ar naudotojas juo siekia komercinių tikslų, ar ne.

133. Iš viešo paskelbimo sąvokos nematyti, kad komerciniai tikslai yra viešo paskelbimo išankstinė sąlyga.

134. Be to, tokios išankstinės sąlygos taikymui prieštarautų tiek ryšys su jau minėta Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 3 dalimi, tiek ryšys su Direktyvos 2006/115 10 straipsnio 2 dalyje nurodomu Direktyvos 2001/29 5 straipsniu. Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 3 dalies a, b ir j punktuose numatyta, kad valstybės narės gali viešo paskelbimo teisei nustatyti išimtis arba apribojimus, jei tai yra reikalinga tam tikram privilegijuotam naudojimui ir jei tuo nėra siekiama komercinių tikslų.

135. Be to, iš Sprendimo *SGAE prieš Rafael Hoteles* taip pat nematyti, kad komerciniai tikslai ką nors lemtų. Nors Teisingumo Teismas šiame sprendime paminėjo viešbučio valdytojo komercinius tikslus, tai dar nereiškia, kad jis tai laikė viešo paskelbimo išankstine sąlyga⁴⁹.

136. Būtų sudėtinga atskirti paslaugas vieną nuo kitos, jei viešas paskelbimas priklausytų nuo komercinių tikslų. Nes tuomet kiekvienu konkrečiu atveju reikėtų vertinti, ar fonogramos skelbimas yra tiek nereikšmingas, palyginti su pagrindine paslauga, kad į jį nereikėtų atsižvelgti.

137. Remiantis šiais argumentais, reikėtų atmesti ir Italijos vyriausybės argumentą, pagal kurį ekonominio pobūdžio teisė, numatyta Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalyje, neturėtų būti saugoma, kai naudotojas viešu parodymu nesiekia komercinių tikslų. Man visiškai nesuprantama, kodėl, pavyzdžiui, politinio renginio metu autorius gali turėti išimtinę teisę, o fonogramų gamintojas ir atlikėjas apskritai jokių teisių neturėtų. Tačiau sprendžiant, kokio dydžio atlyginimas už tokį naudojimą būtų teisingas, reikėtų atsižvelgti į tai, kad naudotojas neturi komercinių tikslų, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį.

138. Antra, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas, galima manyti, kad komercinis tikslas egzistuoja. Nors radijo programos, kurių pacientai klausosi odontologo privačios praktikos kabinete, išties nėra odontologo paslaugų esminė dalis, vis dėlto negalima atmesti, kad iš to yra gaunama tam tikra praktinė nauda. Pacientams laukiamajame yra tikrai maloniau klausytis radijo programų nei iš odontologo kabineto sklindančių grėžimo garsų. Be to, tokios

49 — Žr. M. Walter ir S. Lewinsky (žr. 41 išnašą), p. 990.

programos užima pacientus, jiems laukiant priėmimo pas gydytoją, o palaukti priėmimo praktikos kabinetuose tenka dažnokai. Iš to, kad pati gydymo kaina nepriklauso nuo to, ar fonograma padaroma girdima ar ne, manyčiau, negalima spręsti apie komercinių tikslų buvimą. Tam, kad būtų komercinis tikslas, pakanka, kad tai būtų susiję tik su viena paslaugos sudėtine dalimi, galinčia padaryti pacientui visą paslaugą patrauklesnę. Remdamasi paminėtais argumentais, manau, kai šioje byloje taip ir yra.

– Dėl pacientų valios

139. Tai, kad paskelbimas nepriklauso nuo pacientų valios ir kad tam tikrais atvejais jis gali pacientus netgi erzinti, neturi jokios reikšmės sprendžiant, ar buvo viešas paskelbimas.

– Dėl kitų teiginių

140. Negalima sutikti ir su kitais argumentais.

141. Pirma, tam, kad būtų viešas paskelbimas pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, nereikalaujama, kad visuomenės nariai, kuriems skirtas toks paskelbimas, būtų socialiai, ekonomiškai ar teisiškai savarankiška visuomenės grupė. Taip nėra ir kitais atvejais, kur yra vieša vieta, pavyzdžiui, geležinkelio ar metro stotyse. Be to, autorių ir gretutinių teisių apsaugos atveju viešumas nepriklauso nuo visuomenę sudarančios asmenų grupės struktūros ar vienodumo⁵⁰.

142. Antra, argumentą, kad odontologo pacientai susirenka į praktikos kabinetą ne tuo pačiu laiku, reikia atmesti, nes pakanka vis didėjančio poveikio, pasiekiamo laukiamajame per tam tikrą laiką, pamažu didėjant lankytojų skaičiui.

iv) Išvada

143. Taigi Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad viešas paskelbimas yra tada, kai odontologas savo laukiamajame pastato radijo imtuvą ir leidžia per jį radijo programą.

d) Dėl kitų išankstinių sąlygų

144. Kalbant apie išankstinę sąlygą, susijusią su naudotoju pagal Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, konstatuotina, kad asmuo, viešai skelbiantis fonogramą, ją taip pat naudoja, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

145. Apie pareigą mokėti teisingą atlyginimą žiūrėkite šios dienos mano išvados byloje *Phonographic Performance*, (C-162/10) 118–144 punktus.

4. Išvada

146. Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad odontologas, kuris savo privačios praktikos kabinete pastato radijo imtuvą ir per jį savo pacientams padaro girdimas radijo programas, privalo mokėti teisingą atlyginimą už radijo programose naudojamų fonogramų netiesioginį paskelbimą.

50 — Žr. M. Walter ir S. Lewinsky (žr. 41 išnašą), p. 990.

VII – Dėl pirmojo, antrojo ir trečiojo prejudicinių klausimų

147. Savo pirmuoju ir antruoju prejudiciniais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, ar atitinkamos Romos konvencijos, WPPT sutarties ir TRIPS sutarties nuostatos yra tiesiogiai taikytinos Bendrijos teisės sistemoje ir ar privatus asmenys gali jomis tiesiogiai remtis. Trečiuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, ar viešo paskelbimo sąvoka pagal jo paminėtas tarptautinės teisės nuostatas atitinka Direktyvose 92/100 ir 2001/29 vartojamą viešo paskelbimo sąvoką, o jei ne, tai kuris teisės šaltinis turi pirmenybę.

A – *Ginčo šalių esminiai argumentai*

148. Anot SCF, atsakymas į šiuos klausimus turėtų būti teigiamas. Atitinkamos tarptautinių susitarimų nuostatos yra sudėtinė Sąjungos teisės sistemos dalis, todėl turėtų būti tiesiogiai taikomos privačiuose santykiuose. Nors Sąjungos teisę reikėtų aiškinti taip, kad ji kuo labiau atitiktų tarptautinę teisę, vis dėlto Sąjungos teisėje gali būti nustatyti griežtesni reikalavimai nei tarptautinėje teisėje. Autorių ir gretutines teises reglamentuojančios taisyklės nuolat kinta, todėl Sąjungos teise galima pasiekti didesnę apsaugos lygį nei atitinkamomis tarptautinės teisės normomis.

149. Anot Marco Del Corso, Sąjungos teisinėje sistemoje Romos konvenciją reikia taikyti tiesiogiai, nes ji yra sudėtinė TRIPS sutarties, prie kurios prisijungusi ir Europos Sąjunga, dalis. Europos Sąjunga taip pat yra ir WPPT sutarties šalis. Abejonių dėl vienos ar kitos sutarties viršenybės nekyla, nes atitinkamos tarptautinės teisės ir Sąjungos teisės normos yra vienodos.

150. Anot Italijos vyriausybės, į pirmuosius tris klausimus atsakyti nereikia, nes Europos Sąjunga yra priėmusi direktyvas, kuriomis perkeliama WPPT sutartis. Todėl turėtų būti kalbama tik apie šių direktyvų aiškinimą.

151. Anot Komisijos, į pirmuosius du klausimus reikėtų atsakyti neigiamai. Dėl Romos konvencijos taip yra todėl, kad ji nėra Sąjungos teisės sistemos dalis. Komisija, kalbėdama apie TRIPS ir WPPT sutartis, nurodė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė jokių konkrečių šių sutarčių nuostatų. Į šiuos klausimus tiek, kiek jie susiję su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašyme nurodytomis nuostatomis, reikėtų atsakyti neigiamai. Pagal Teisingumo Teismo praktiką tarptautinio susitarimo nuostata tiesiogiai taikytina tik tuomet, kai joje nustatytas aiškus, tikslus ir besąlyginis įpareigojimas, kuriam įgyvendinti nereikia priimti kito teisės akto. Kalbant apie GATT, Teisingumo Teismas niekada nesutiko su tuo, kad šis tarptautinis susitarimas veiktų tiesiogiai. TRIPS ir WPPT sutarčių atveju galioja ta pati Teisingumo Teismo praktika. WPPT sutartyje ir TRIPS sutartyje nustatyta, kad susitariančios šalys šių sutarčių nuostatas privalo perkelti į savo nacionalinę teisę. Tai patvirtina WCT sutarties 14 straipsnis ir WPPT sutarties 23 straipsnio 1 dalis, kur aiškiai nurodoma, kad susitariančios šalys įsipareigoja imtis būtinų priemonių užtikrinti šių sutarčių perkėlimą. Europos Sąjunga tai padarė priėmusi Direktyvą 2001/29.

B – *Dėl prejudicinių klausimų priimtinumą*

152. Žvelgdama į ketvirtojo ir penktojo klausimų atsakymus labai abejočiau, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui reikalingi atsakymai į pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį klausimus. Ketvirtajame ir penktajame klausimuose Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalis aiškinama atsižvelgiant į tarptautinės teisės reikalavimus. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas į šią tarptautinės teisės reikalavimus atitinkančią direktyvos nuostatą galėtų atsižvelgti pagrindinėje byloje, nebereikėtų svarstyti savarankiško šios tarptautinės teisės nuostatos taikymo klausimo.

153. Vis dėlto šių klausimų negalima atmesti kaip nereikšmingų sprendimui. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinėje byloje negalėtų atsižvelgti į Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį, tuomet taptų svarbus klausimas dėl tarptautinės teisės nuostatų tiesioginio taikymo. Nors manyčiau, kad atitinkamus nacionalinės teisės aktus galima aiškinti taip, kad jie atitiktų direktyvas (o kartu ir tarptautinės teisės susitarimus). Tačiau atsakymo į klausimą, ar toks aiškinimas yra galimas, reiktų ieškoti nacionalinėje teisėje, kurios aiškinimas – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo kompetencija. Jei (nors manau, kad tai nėra tikėtina) direktyvas atitinkantis aiškinimas būtų neįmanomas, tiesioginis minėtos direktyvos 8 straipsnio 2 dalies taikymas vis tiek būtų negalimas vien jau dėl to, kad šiuo atveju ginčas vyksta tarp privačių asmenų.

154. Todėl negalima teigti, kad pirmieji trys prejudiciniai klausimai nėra svarbūs sprendimui priimti.

C – Teisinis vertinimas

155. Nors dėl prieš tai paminėtų priežasčių atsakymai į pirmuosius tris prejudicinius klausimus turės mažai praktinės naudos pagrindinėje byloje, vis dėlto norėčiau trumpai atsakyti į šiuos klausimus.

156. Tarptautinės teisės nuostatą tiesiogiai taikyti galima tik tuomet, kai ji yra Sąjungos sudaryto tarptautinio susitarimo dalis ir kai nuostatoje, atsižvelgiant į susitarimo turinį, tikslą ir pobūdį, numatytas aiškus ir tikslus įpareigojimas, kurio įgyvendinimas ar padariniai nereikalauja priimti papildomo teisės akto. Tokia nuostata turi būti pakankamai aiškiai apibrėžta ir neturėti jokių papildomų sąlygų⁵¹.

157. Romos konvencijos 12 straipsnis negali būti tiesiogiai taikomas vien jau todėl, kad Sąjunga nėra šios konvencijos šalis.

158. Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nurodomos TRIPS sutarties reikia paminėti, kad šioje sutartyje nėra nuostatos, panašios į Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 2 dalį. TRIPS sutarties 14 straipsnyje, kuriame reglamentuojamos atlikėjų ir fonogramų gamintojų gretutinės teisės, nėra numatyta atlikėjų ar fonogramų gamintojų teisė į teisingą atlyginimą⁵².

159. Itin griežtas Teisingumo Teismo požiūris dėl tiesioginio PPO susitarimų taikymo prieštarauja tiesioginiam TRIPS sutarties nuostatų taikymui. Pagal Teisingumo Teismo praktiką, kuri dėl minėtų priežasčių detalčiau analizuojama nebus, PPO susitarimai, įskaitant ir TRIPS sutartį, dėl savo prigimties ir struktūros nėra skirti taikyti tiesiogiai⁵³.

160. Kalbant apie WPPT sutarties 15 straipsnio tiesioginį taikymą, pirmiausia reikia nustatyti, ar šia sutartimi siekiama suteikti tiesiogines teises privatiems asmenims. Taip pat reikia ypač atsižvelgti į WPPT sutarties 23 straipsnio 1 dalį, pagal kurią susitariančios šalys, siekdamos užtikrinti šios sutarties taikymą, įsipareigoja priimti būtinas priemones, atitinkančias jų teises sistemas. Šią nuostatą galima būtų suprasti taip, kad valstybėms narėms privalu imtis papildomų priemonių, o tai būtų nesuderinama su tiesioginiu WPPT sutarties nuostatų taikymu. Be to, tokį požiūrį patvirtina ir tai, kad daugelyje WPPT sutarties nuostatų šalims yra suteikiama didelė diskrecija. Todėl klausimas, ar tiesioginis kitų WPPT nuostatų taikymas prieštarauja WPPT sutarties 23 straipsnio 1 daliai, kyla tik tuomet, kai tokios nuostatos yra pakankamai aiškiai apibrėžtos ir neturi jokių papildomų sąlygų.

51 — 1987 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Demirel* (12/86, Rink. p. 3719, 14 punktas) ir 1998 m. birželio 16 d. Sprendimas *Racke* (C-162/96, Rink. p. I-3655, 31 punktas).

52 — Žr. C. Correa „Trade related aspects of intellectual Property rights“, Oxford University Press, 2007, p. 156 ir 162 bei J. Busche ir P.-T. Stoll „TRIPs – Internationales und europäisches Recht des geistigen Eigentums“, Carl Heymanns Verlag, 2007, p. 268 ir 272.

53 — 1999 m. lapkričio 23 d. Sprendimas *Portugalija prieš Tarybą* (C-149/96, Rink. p. I-8395, 47 punktas).

161. Į šį klausimą šiuo atveju atsakyti nereikia, nes WPPT sutarties 2 straipsnio g punkte ir 15 straipsnyje nėra aiškiai numatyta, kad tokiais atvejais, kaip antai nagrinėjamas, atsirastų teisė į teisingą atlyginimą, kai paskelbimas suprantamas pagal funkcinį poveikį, o paskelbimo viešumas suprantamas remiantis laipsniškai visuomenę apimančiu paskelbimo poveikiu. Egzistuoja bendras sutarimas, kad WPPT sutartyje tokie atvejai aiškiai nereglamentuojami. Dėl to, kad WPPT sutartyje nėra atskirtos viešo paskelbimo ir paskelbimo asmeniniais tikslais sąvokos, susitariančioms šalims palikta didelė diskrecija pačioms nustatyti, kada egzistuoja viešas paskelbimas⁵⁴.

162. Tokiam aiškinimui neprieštarauja tai, kad Teisingumo Teismas, Sprendime *SGAE prieš Rafael Hoteles* aiškindamas Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies viešo paskelbimo sąvoką, rėmėsi atitinkamomis tarptautinių susitarimų nuostatomis. Teisingumo Teismas nesirėmė Berno konvencijos nuostatomis, kai sprendė svarbiausią klausimą, t. y. ar nustatant, ar yra viešas naujas paskelbimas, galima atsižvelgti į tai, kad yra naujas klausytojų ratas. Berno konvencijos šalys šio kriterijaus sąmoningai neįtraukė į konvenciją⁵⁵. Teisingumo Teismas rėmėsi PINO aiškinamuoju dokumentu dėl Berno konvencijos, t. y. dokumentu, kuris neturi privalomos teisinės galios. Tarptautinių susitarimų nuostatose nėra pateikiamas teisiškai privalomas viešumo sąvokos apibrėžimas, Sąjungos lygmeniu tai sukonkretinama tik Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje.

163. WPPT sutarties 2 straipsnio g punkte ir 15 straipsnyje taip pat nėra nuostatų, kuriomis šalys pagrindinėje byloje galėtų tiesiogiai remtis.

VIII – Išvada

164. Remdamasi išdėstytais argumentais, siūlau Teisingumo Teismui į prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 1992 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (kodifikuota redakcija) 8 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad odontologas, kuris savo kabineto laukiamajame pastato radijo imtuvą ir per jį savo pacientams padaro girdimą radijo programą, privalo mokėti teisingą atlyginimą už netiesioginį viešą radijo programoje naudojamų fonogramų paskelbimą.
2. Pagal Sąjungos teisės principus ginče tarp privačių asmenų ginčo šalis negali tiesiogiai remtis tokiais tarptautinės teisės normomis, kaip antai 1961 m. spalio 26 d. Tarptautinės Romos konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos 12 straipsnis, 1996 m. rugsėjo 20 d. PINO sutarties dėl atlikimų ir fonogramų (WPPT) 15 straipsnis ir Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS), 14 straipsnis.

54 — Žr. S. Lewinski ir M. Walter (minėta 41 išnašoje), p. 988.

55 — Generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *SGAE prieš Rafael Hoteles* (žr. 4 išnašą) 50 punktas.